

§ 1 Justering av protokoll

Protokollet för den 14 mars justerades.

§ 2 Anmälan om återtagande av plats i riksdagen

Talmannen meddelade att *Åsa Karlsson* (S) återtagit sin plats i riksdagen från och med den 4 april, varigenom uppdraget som ersättare upphört för Fredrik Stenberg (S).

§ 3 Avsägelse

Talmannen meddelade att *Heléne Björklund* (S) avsagt sig uppdraget som suppleant i socialutskottet.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 4 Anmälan om faktrapomemorior

Talmannen anmälde att följande faktrapomemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2024/25:FPM23 Handlingsplan för överkomliga energipriser
COM(2025) 79 till näringsutskottet

2024/25:FPM24 Meddelande om given för en ren industri COM(2025) 85
till näringsutskottet

2024/25:FPM26 Ändring i förordningen om InvestEU COM(2025) 84 till
finansutskottet

§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Motioner

2024/25:3357, 3374 och 3382 till skatteutskottet

2024/25:3358, 3369 och 3380 till socialutskottet

2024/25:3365, 3376 och 3378 till utrikesutskottet

§ 6 Svar på interpellation 2024/25:444 om villkoren för landets fjällräddare

Anf. 1 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Kalle Olsson har frågat mig om jag är beredd att se över avdragsrätten för kostsam men nödvändig utrustning för den som vill kunna verka som fjällräddare. Han har också frågat mig om jag är beredd att överväga andra åtgärder, exempelvis investeringsstöd för sådan utrustning.

Fjällräddarnas frivilliginsatser är otroligt viktiga. Deras arbete räddar människoliv på många av Sveriges mest svåråtkomliga platser. Deras uppdrag ska värnas och stödjas.

Det är Polismyndigheten som ansvarar för räddningsinsatser i fjällvärlden och för att skapa rätt förutsättningar för fjällräddningsverksamheten. Exempelvis har Polismyndigheten ett ansvar för att kompensera fjällräddare när de använder sin utrustning för uppdraget. Den ersättning som fjällräddare får för fjällräddningsuppdrag, utbildning och beredskap regleras i avtal mellan Polismyndigheten och Svenska Fjällräddares Riksorganisation. Avtalet ses över regelbundet, och eventuella justeringar i villkoren bör tas i den processen.

När det kommer till avdragsrätten har jag förståelse för att svenska fjällräddare vill kunna göra avdrag för sina utrustningsinköp. Det ska ställas mot att skattereglerna ska vara generella och tydliga. Att införa särskilda regler om avdragsrätt för vissa grupper riskerar att komplicera skattesystemet och skapa en skattelagstiftning som är svår att överblicka och hantera. De närmare villkoren för fjällräddningen är i stället en fråga för Polismyndigheten och Svenska Fjällräddares Riksorganisation att reglera.

Anf. 2 KALLE OLSSON (S):

Herr talman! Jag tackar finansministern för svaret.

Jag är glad över möjligheten till denna debatt. Jag vet inte hur många gånger finansministern har stått här i kammaren och debatterat just fjällräddarnas ekonomiska villkor – kanske inte så många. Däremot vet jag att detta är en fråga som har engagerat och engagerar inte minst ledamöter i den här kammaren sedan ganska många år tillbaka. Det är bara att gå tillbaka och läsa i exempelvis motionsfloran.

Sedan tenderar det väl också att vara just ledamöter som för stunden tillhör oppositionssidan som lyfter och försöker få förändring i den här frågan, medan man från regeringssidan kanske inte alltid är fullt lika benägen att se förändringsmöjligheterna. Jag ska inte spekulera närmare i vad det kan tänkas bero på.

Jag noterar dock att finansministern i sitt svar inte slänger igen dörren utan möjligen stänger den lite försiktigt. Det gör att det ändå känns motiverat att ägna några minuter, herr talman, åt att försöka beskriva varför det är rimligt att se över villkoren för landets fjällräddare.

Vi är nu på väg ut ur högsäsongen för fjällturismen. Vi får väl se om vi har någon snö kvar till påsk. Under de senaste månaderna har hundratusentals svenskar och utländska besökare kommit till vår fjällvärld. Snart väntar en lite lugnare period innan barmarkssäsongen drar igång med vandring, cykling, jakt och andra aktiviteter.

Oavsett var på året vi befinner oss är dock fjällräddarna en konstant i vår fjällvärld. De finns där året runt, dygnet runt, redo att hjälpa till. De är en resurs, precis som finansministern sa, som verkar på Polismyndighetens uppdrag. Det är viktigt att komma ihåg att man verkar just i ett statligt sammanhang. Staten är högst delaktig i fjällräddningen.

Den miljö som fjällräddarna verkar i ställer stora krav på adekvat utrustning, och det är alltså utrustning som specificeras av polisen. Utrustningen bekostas till övervägande del av fjällräddarna själva. Det handlar om stora utgifter, framför allt inköp av skoter, släpvagn och annan sådan utrustning. Då kommer vi till kärnan i interpellationen, nämligen huruvida det är rätt och rimligt att enskilda fjällräddare ska behöva bära dessa väldigt stora kostnader helt själva eller om staten på något sätt kan bidra.

Först kanske man måste ställa sig frågan: Är det här viktigt? Ja, jag tror att vi alla är överens om att det verkligen är en viktig verksamhet fjällräddarna bedriver. Den andra frågan är: Vad är alternativet till den modell vi har i dag med frivilliga som ställer upp när larm inkommer? Det skulle ju vara en för staten väsentligt dyrare lösning.

Finansministern svarar att det är viktigt att skattelagstiftningen hålls så generell som möjligt och att vi ska undvika alltför många undantag. Det är naturligtvis lätt att hålla med om det. Ska vi börja göra undantag för varje grupp med behjärtansvärda skäl, vad blir då kvar? Så kan man resonera.

Men man kan också resonera som så att vi har ett antal grupper i samhället – deltidsbrandmän, frivilliga resursgrupper, eftersöksjägare och fjällräddare, för att nämna några exempel – som ställer upp i vått och torrt för att vi andra ska känna oss trygga. De gör det inte för att tjäna en massa pengar utan för att göra goda gärningar. Därför tycker jag ändå att finansministern bör överväga att i en samlad skatteöversyn beakta just dessa frivilligrupper. Då är fjällräddarna den grupp som sticker ut genom att man har så pass dyr utrusning.

Anf. 3 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Jag vill tacka interpellanten för frågorna.

Även om jag kanske inte bott lika många år i Jämtland som interpellanten har jag ändå tillbringat några år av mitt liv där. Många av oss, men också personer från hela Sverige, gör ofta besök i fjällvärlden. Efterfrågan och intresset har blivit större efter pandemin, och det är glädjande att många fler kan njuta av den sköna fjällvärld vi har i Sverige.

Här gör fjällräddarna ett otroligt viktigt arbete, vilket också interpellanten lyfter. Att de finns där skapar trygghet för dem som reser till fjällen. De räddar människoliv på några av de platser i Sverige som är absolut svårast att nå. Det är verkligen ett risktagande som fjällräddare utsätter sig för, och det ska vi vara väldigt tacksamma för.

När det kommer till själva avdragsrätten är det komplicerat, som jag sa i svaret, att ha vissa avdrag för vissa grupper. Skattesystemet bör och ska vara så enkelt och transparent som möjligt. Sedan 90-talets skattereform har det ändrats jag vet inte hur många gånger, kanske mellan 500 och 600, så det håller inte riktigt ihop på samma sätt längre.

Jag har förståelse för att just fjällräddarna tycker att detta är en komplicerad fråga. Men jag vill också poängtera att det inte finns något förbud för fjällräddare att dra av kostnader. Så länge man kan visa att man fått en inkomst av tjänst från användande av utrustningen och utrustningen inte

bara använts privat och varit en privat levnadsomkostnad kan man, precis som andra grupper, söka och få avdrag.

Som jag också sa tidigare regleras allt detta i ett avtal mellan Polismyndigheten och Svenska Fjällräddares Riksorganisation – alltså inte just skatten men alla andra delar. Det är nog också dit frågan om just fjällräddarnas villkor ska ställas så att man kan ha en diskussion med Polismyndigheten om detta.

Slutligen har man enligt det avtal som finns mellan polisen och fjällräddningen rätt till ersättning för operativa insatser, utbildningar och annat. Frågan om avdragsrätt är dock komplex. Även om man alltid vill att människor som gör bra saker och jobbar ideellt på olika sätt också ska ha bra förutsättningar kräver detta en ändrad och ännu mer särreglerad lagstiftning som inte är självklar. Också tidigare regeringar har haft den inställningen.

Anf. 4 KALLE OLSSON (S):

Herr talman! Jag tackar för svaret.

Man bör också ha med sig att inte vem som helst kan bli fjällräddare. En första förutsättning är att man faktiskt befinner sig i fjällområdet, det vill säga att man är permanentboende i någon av de orter som fjällräddningens enheter utgår från så att man vid larm kan inställa sig med kort varsel. Det innebär i sin tur att det måste finnas en förstående arbetsgivare, precis som när vi talar om deltidsbrandmännen. För att över huvud taget vara aktuell bör man också ha en god fjäll- och skotervana.

Vi talar inte om några storstäder, och det finns därför ett begränsat rekryteringsunderlag till fjällräddningen. Därför måste det finnas ett rimligt erbjudande för potentiella fjällräddare. Vi behöver helt enkelt säkerställa hur villkoren ser ut för dem som ställer upp så att fler vill bli fjällräddare.

För att skapa oss en bild kan vi tänka oss en person i Ljungdalen i västra Bergs kommun. Det finns kanske 150 bofasta personer på orten. Personen är som klippt och skuren för uppdraget som fjällräddare – bor och lever i fjällmiljön och kan den som sin egen bakficka – och uppmanas att söka till fjällräddningen. Men personen ställs inför frågan om det är värt att ta kostnaden för en ny dyrare skoter, släpvagn och annan dyr utrustning. Här hade en möjlighet att göra avdrag för en del av kostnaden varit rimlig. Som det är i dag kan man säga att fjällräddarna tillhandahåller dyr utrustning åt staten.

Ett annat perspektiv i detta är att det inom gruppen fjällräddare råder skilda förutsättningar. Medan vissa fjällräddare har företag i vilket skoter är ett arbetsredskap som kan skrivas av, kan en annan fjällräddare få bära hela kostnaden själv. Här handlar det om att vi alla har ett intresse av att verksamheten finns kvar och utvecklas. Alternativet är att polisen tillsammans med den kommunala räddningstjänsten får bära kostnaderna och ansvaret själv. Det skulle inte bli billigt.

I min interpellation har jag nämnt några olika angreppssätt om man ekonomiskt vill förbättra för fjällräddarna. Vad som är den bästa lösningen här, den mest framkomliga vägen, kan diskuteras. Avdragsmöjlighet eller kontantbidrag i samband med att man gör de större inköpen är inte det viktiga just här. Det är bättre att något blir gjort än att inget blir gjort. Det vore olyckligt om det bästa får bli det godas fiende.

Herr talman! Det är viktigt att bära med sig insikten om att det inte är självklart för alla att bli fjällräddare, även om uppdraget i sig kan vara lockande. Med dagens ordning riskerar vi att stöta bort individer för vilka det inte är ett alternativ att köpa ny skoter och annan utrustning för hundratusentals kronor, trots att det kanske är just den individen som passar bäst för uppgiften.

Anf. 5 TALMANNEN:

Finansministern avstår från ytterligare inlägg.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Prot. 2024/25:96
4 april

Svar på
interpellationer

§ 7 Svar på interpellation 2024/25:491 om skattesänkningar för riskkapitalister

Anf. 6 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Niklas Karlsson har frågat mig på vilken grund jag anser att en skattesänkning för riskkapitalister är en prioriterad åtgärd i det nuvarande ekonomiska läget, om jag anser att det är rimligt att vissa av landets rikaste individer ska betala mindre i skatt på sin inkomst än vanliga löntagare och vilka konsekvenser regeringen ser att detta kan få för skattesystemets legitimitet. Han har också frågat om jag har tagit initiativ till en analys av vilka bidragsgivare som kan gynnas av förslaget och vilka åtgärder jag och regeringen vidtar för att säkerställa att politiska beslut inte fattas utifrån gynnande av ekonomiska intressen.

Skattesystemet ska vara förutsägbart. Annars är det svårt för personer och företag att veta hur mycket skatt de ska betala. I fallet med beskattningen av så kallad särskild vinstandel är beskattningen inte förutsägbart. Regeringen tillsatte därför en utredning som såg över hur beskattningen av så kallad särskild vinstandel kunde göras mer förutsägbart (Fi 2024:E). Utredarens betänkande har varit på remiss, och nu kommer betänkandet tillsammans med remissvaren att beredas vidare i Regeringskansliet. Därefter kommer regeringen att återkomma i frågan.

Anf. 7 NIKLAS KARLSSON (S):

Herr talman! Jag tackar finansministern för svaret.

Det var två konkreta frågor som finansministern har valt att inte svara på. Vi återkommer till dem i debatten.

Det finansministern pratar om, och som det finns en bred politisk enighet om, är vikten av förutsägbarhet och enkelhet i skattesystemet, inte minst för att skapa rättssäkerhet. Om detta råder ingen konflikt. När oförutsägbarhet råder är det politikens uppgift att försöka rätta till detta. Det kan man göra på olika sätt – brett eller genom att skriva tydliga direktiv om hur man vill att det ska se ut redan från början.

Vi lever i en tid då arbetslösheten är rekordhög. Sveriges tillväxt är bland de sämsta i Europa, och matpriserna är höga. Sjukvården är i kris, underhållsskulden växer och behovet av klimatomställning är akut. Ojämlighet och utanförskap växer. Byggsektorn är i fritt fall, och gängkriminal-

liteten åter sig in i samhället och hotar svenska familjers trygghet i vardagen.

I det här läget handlar det om hur vi ska klara av att upprätthålla och stärka vår gemensamma välfärd och om hur vi ska säkerställa att varje människa får möjlighet att ge liv åt sina innersta drömmar och längtan.

Svaret från regeringen om dessa utmaningar har visat sig under de år man har styrt Sverige. Man företräder intressen med fokus på en politik där de som redan har ska få det lite bättre. Man har sänkt skatten med upp till 40 miljarder, och sänkningen har riktat sig i huvudsak mot människor med höga inkomster och stora tillgångar.

När vi pratar om riskkapitalister är det nästa gäng som står på tur. Det är inte i omsorg om den vanliga löntagaren, om välfärden och sjukvården eller om att vi ska ha ett rättssäkert och förutsägbart skattesystem som den här utredningen har fått direktiv där man landar i de förslag som har lagts fram. Det här är en beställning. Förslaget riktar sig mycket tydligt mot riskkapitalisterna. De har årsinkomster som vanliga löntagare inte ens kan drömma om, och de ska nu inte följa principen om att var och en ska bidra efter förmåga.

I vårt Sverige med en borgerlig regering och en moderat finansminister är det principen ju mer du har, desto mindre bidrar du med som råder. Ju mer du har, desto viktigare är du.

Frågan är vad detta gör med samhällstilliten och med gemenskapen. Hur stärker detta vårt samhälle, minskar utanförskapet och arbetslösheten, stärker tillväxten och får människor att se fram emot morgondagen och ge liv åt sina innersta drömmar och längtan?

Bortom slöjan om förutsägbarhet och enkelhet ligger frågan fortfarande kvar och skvalpar. Varför är det rimligt, finansministern, att vissa av landets rikaste individer ska betala mindre i skatt på sin inkomst än vanliga löntagare?

(Applåder)

Anf. 8 KALLE OLSSON (S):

Herr talman! Det är vår 2025, och vi diskuterar skattelättnader för riskkapitalister. Att ens säga en sådan mening känns minst sagt besynnerligt. Man kan inte låta bli att fundera över regeringens tajmning i den här frågan.

Matpriserna skenar, arbetslösheten är på rekordnivåer och vi står i begrepp att finansiera en jättelik upprustning av försvaret, eftersom Ryssland hotar freden i Europa. Då förbereder regeringen för att sänka skatten för några av samhällets mest privilegierade. Det är individer som kan deklarera inkomster på flera hundra miljoner. Men de ska alltså, enligt regeringens utredningsförslag, betala lägre skatt än en byggnadsarbetare eller undersköterska gör.

Vi var många som reagerade redan när regeringen meddelade att det från årsskiftet skulle bli kraftigt sänkt skatt för höginkomsttagare som tjänar mellan 100 000 och 150 000 kronor i månaden. Men regeringens skyndsamma agerande nu, efter riskkapitalisternas nödrop, är ändå att ta detta till en ny nivå.

Här utanför riksdagen pågår inga demonstrationer på grund av att landets riskkapitalister har det svårt. Insändarsidorna hemma i mina lokaltidningar handlar inte om de kärva villkoren för den finansiella eliten. Där-

emot står pensionärer och demonstrerar här utanför riksdagen mot att regeringen höjer kostnaderna för mediciner. Folk organiserar sig i protester mot att det har blivit så dyrt att gå till mataffären. Folk är också genuint oroad över säkerhetsläget. Då, precis då, kommer regeringen med sin utredning om att mildra bördorna för grabbarna inom riskkapitalet.

Herr talman! Man undrar om det är möjligt att vara mer i otakt än denna regering är. Man undrar hur de kan lägga fram politik som så till den milda grad utmanar den allmänna uppfattningen om vad som är rätt och rimligt i dessa svåra tider.

Därför är den andra frågan i denna interpellation särskilt intressant. Jag ställer den igen. Anser ministern att det är rimligt att vissa av landets rikaste individer ska betala mindre i skatt på sin inkomst än en busschaufför gör? Vilka konsekvenser ser regeringen att detta kan få för skattesystemets legitimitet?

Anf. 9 EDWARD RIEDL (M):

Herr talman! Tack, interpellanten, för att du lyfter upp de här frågorna!

När man lyssnar på dessa överord, som ofta kommer i den här typen av kammardebatter från både interpellanten och hans partikollegor, behöver man komma ihåg att Socialdemokraterna är ett i grunden rätt principlöst parti. De kan vara väldigt emot någonting, med emfas. Men sedan går det ganska snabbt, herr talman, till att de kan välkomna det.

De var emot exempelvis visitationszoner, som den här regeringen införde för att bekämpa brottsligheten och gängkriminaliteten, vilket medborgarna i landet vill få ordning och reda på. Det var fruktansvärt. Det fanns inga gränser för överorden som haglade från socialdemokrater. Men när det sedan var infört och visade sig fungera ganska väl, herr talman, tog de emot det och ville egentligen göra hela södra Stockholm till en visitationszon.

Den principlösheten har också fördelar, det vill säga att man kan ändra sig.

Låt mig börja någon annanstans i debatten. Sverige är ett av världens rikaste länder, herr talman. Det är inte bara Moderaterna och den här finansministern som vi har att tacka för det utan även tidigare, socialdemokratiska regeringar.

En av de mest fundamentala sakerna som har byggt välståndet är människorna i det här landet men också kloka politiker som, inte alltid genom medvetna politiska beslut, skapat det som brukar kallas en väl fungerande kapitalmarknad. Den ger vanliga medborgare möjlighet att spara, från början i allemansfonder och numera på investeringssparkonton, ISK. Regeringen gjorde dessutom vid årsskiftet de första 150 000 kronorna på ISK skattefria, och mer kommer.

Detta har skapat en symbios där enskilda människor på ett mycket bra sätt med sitt eget sparande och sina pensionspengar har kunnat lägga pengar i riskkapital till företag och företagsidéer. Den symbiosen har varit otroligt framgångsrik, en av de mest framgångsrika i världen. Det har skapat företag och välbetalda arbetstillfällen i landet och gjort att vanliga medborgare får bra pensioner och tillväxt på små pengar som man sparat tidigt i livet. Det här, herr talman, kan vi tacka både moderata och faktiskt också socialdemokratiska regeringar för. Det är i det ljuset man behöver se denna debatt och dessa överord, herr talman.

Socialdemokraterna försöker nu skapa en debatt. I bästa fall kommer Niklas Karlsson och hans partikollegor att solka ned debatten lite grann på temat: Moderater är onda och vill bara att de rika ska ha mer. I sämsta fall kommer Niklas Karlsson att bli ansvarig för att riskkapital och riskkapitalister lämnar det här landet. I värsta fall kommer det att innebära mindre pengar till nya idéer och till det som skapar välbetalda lönejobb för de flesta av oss i det här landet. Det vore väldigt olyckligt.

Jag hoppas att Niklas Karlsson och Socialdemokraterna i den här kam-maren gör som i många andra politiska frågor, att de lämnar överorden och tar till sig av goda idéer. Jag hoppas att de ser till att vi tillsammans kan se över hur vi kan förbättra de olika miljöerna för att Sverige ska fortsätta vara ett framgångsrikt land.

Den här regeringen har nu tittat på möjligheten att skapa enkelhet i något som i dag är väldigt komplicerat. Det vet också Niklas Karlsson. Han är nämligen en klok person, herr talman. Han vet att alla de timmar som Skatteverket nu lägger ned på denna osäkerhet är riktigt onödigt.

Anf. 10 MATHIAS TEGNÉR (S):

Herr talman! I den här debatten är det viktigt att ha två tankar i huvudet samtidigt: plikt och rätt, rättvisa och tillväxt.

Enkelhet och förutsägbarhet är en dygd. Men det innebär inte att denna fråga behöver lösas på exakt det sätt som regeringen nu ämnar göra. Till-växt och enkelhet kan skapas utan att sätta sig i svenska riskkapitalisters knä.

Som stockholmare är jag stolt över att Stockholm är en stor och fram-gångsrik kapitalmarknad. Den brukar ofta anses vara den största per capita efter Silicon Valley. Men här gäller det att ha två tankar i huvudet samti-digt. Vi kan både se vikten av att ha en fungerande kapitalmarknad och samtidigt tycka att rätt ska vara rätt, att man faktiskt ska betala en rimlig andel skatt.

I september förra året ställde jag en fråga till statsministern här i kam-maren i Sveriges riksdag. Utgångspunkten var att jag hade noterat att re-geringen under sommaren 2024, förra sommaren, i all tysthet hade tillsatt en utredning, som presenterades utan pressmeddelande. Utredningens syfte var att utreda en sänkning av skatten för ett antal av private equity-bolagens chefer, just efter Skatteverkets granskning.

Mats Tjernberg, som är professor i skatterätt, kallade utredningen för en beställning från riskkapitalbranschen. I medierna förra sommaren fram-gick också att en av cheferna som uppenbarligen gynnas av utredningen är Moderaternas största privata givare.

Jag frågade statsministern om han såg något problem i det här. Såg statsministern en jävssituation? Såg statsministern en intressekonflikt i att en av de största privata givarna till Moderata samlingspartiet tydligt gyn-nades av denna utredning och av direktiven från regeringen i denna utred-ning?

Vet herr talman och finansministern vad svaret var? Svaret var nej, nej och åter nej. Ingen jävssituation eller intressekonflikt förelåg.

Nu står vi här nära målet. Utredningen har lagt fram sitt betänkande. Sakta men säkert kommer nu skatten att sänkas för dessa riskkapitalister på exakt det sätt som man önskade. Då blir ändå frågan till finansminis-tern: Varför ska riskkapitalister betala mindre i skatt än vanliga löntagare?

Anf. 11 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Jag tackar för interpellationen. Det är rätt skönt när man vet varför en utredning tillsatts. Det vet jag i det här fallet, eftersom det var jag som gjorde det.

Det handlar om precis det som Niklas Karlsson och de andra här i kammaren nu lyfter fram. Det handlar om förutsägbarhet. Det är helt uppenbart för alla som har följt den här frågan att det system vi i dag har med gällande lagstiftning inte är förutsägbart. Och om ett skattesystem inte är förutsägbart, herr talman, riskerar Skatteverket att behöva lägga väldigt mycket onödig tid och byråkrati på administration, vilket dränerar myndigheten på resurser som hade kunnat användas till annat, exempelvis till att bekämpa skatteflykt.

Det vi pratar om i dag är beskattningen av särskild vinstandel, på engelska: carried interest. Den är inte förutsägbar. Jag tycker att det är väsentligt för kammaren. Skatteverket har lagt över 30 000 arbetsdagar på att hantera den här frågan. Jag skulle tro att kostnaderna för det är större än vad en eventuell lagstiftning skulle leda till. Min poäng, herr talman, är att det är helt orimligt att 30 000 arbetsdagar läggs på en fråga som handlar om oförutsägbarhet. Det var också därför det var viktigt för mig att tillsätta den här utredningen.

Herr talman! Jag vill också säga till interpellanten att regeringen inte har bestämt om vi ska gå vidare med de här förslagen. Nu har vi fått förslagen från utredaren, och remissinstanserna har precis fått säga sitt. Det verkar som att ledamöterna här i kammaren redan vet hur en lagstiftning ska se ut. Men om det blir en lagstiftning återkommer vi om hur den ska se ut.

Men i grund och botten, herr talman, handlar det här om förutsägbarhet. För mig är det ganska enkelt. Vare sig man jobbar som lönsam administratör i riksdagen, jobbar på en korvmoj någonstans eller har pengar att investera i företag i Sverige måste skattesystemet vara förutsägbart. Man måste veta vad som gäller. Det tycker jag är en grundläggande förutsättning. Det är också därför, herr talman, som vi har tillsatt den här utredningen. Nu jobbar vi vidare med remissinstansernas synpunkter. Sedan får vi se om och i så fall när vi kommer tillbaka till riksdagen i den här frågan.

Anf. 12 NIKLAS KARLSSON (S):

Herr talman! Det är klart att man kan hänga hela frågeställningen på att prata om förutsägbarhet och enkelhet. Kring det här råder det ingen som helst oenighet – alla är helt överens om att förutsägbarhet är nödvändigt i ett skattesystem som ska vara rättssäkert. Men det gäller att inte blanda bort korten. Om det bara hade handlat om förutsägbarhet skulle regeringen ha formulerat sina direktiv på ett sådant sätt att man redogjorde för hur den här förutsägbarheten kan skapas på mer än ett sätt. Men vad regeringen gör i sina direktiv är att tala om vad man vill ha för resultat. Detta smygs ut i en tid när många inte är så uppmärksamma. Man försöker dölja det. När vi ställer frågor vill man inte riktigt prata om det. Man pratar om andra saker.

Detta har ju till och med akademien kritiserat. Det är inte bara de politiska motståndarna som nu säger att det här är ett beställningsverk. Till och med professor Tjernberg vid Lunds universitet och andra säger att det inte kan uppfattas som något annat än ett beställningsverk. När remissvaren på

utredningen trillar in är tonläget detsamma. Det är flera remissinstanser som säger: Varför har regeringen inte valt att utreda samtliga möjliga alternativ för att skapa förutsägbarhet?

Det är inte så svårt att ändå misstänka att det är någonting annat som ligger bakom. Men det vill inte finansministern och finansutskottets ordförande prata om i kammaren i dag. Finansministern pratar om förutsägbarhet. Finansutskottets ordförande går till motattack och säger att vi använder överord.

Nej, det är inte överord. Det handlar inte om att jaga en bransch eller arbetstillfällen från Sverige. Det handlar om principen för hur vi ska bidra till vårt samhälle, stärka samhällsgemenskapen och skapa tillit till varandra och till vår gemensamma välfärdsstat. Ska man göra det tycker jag att man ska ha principen att var och en ska bidra efter förmåga. Det innebär att de som sitter i Sveriges regering eller har fått förmånen att representera delar av Sveriges befolkning i Sveriges riksdag – och som har hyfsade arvoden – är beredda att avstå lite mer. Att man bidrar efter förmåga är för mig en viktig princip.

Men i dagens Sverige och i det som den borgerliga regeringen och Sverigedemokraterna nu lägger fram är det motsatt princip: Ju mer du har, desto mindre ska du bidra med. Härav kommer min fråga och min fundering. Vi har människor med årsinkomster på 200–300 miljoner kronor, summor som vi knappt ens kan drömma om. Då går regeringen fram med skattesänkingsförslag för dem och döljer det bakom ett resonemang om förutsägbarhet.

Jag tycker att det är bättre att vara ärlig. Om ni nu företräder de här intressena och tycker att den här principen är bra – säg då det! Kom inte med någonting annat!

Frågorna kvarstår: Varför ska man betala olika skatt? Varför ska de som har det lite bättre ställt betala mindre än vanliga löntagare?

Anf. 13 KALLE OLSSON (S):

Herr talman! Som Niklas Karlsson sa: Ju mer du har, desto mindre ska du bidra med. Elisabeth Svantesson går inte närmare in på hur hon bedömer att tilltron till legitimiteten i skattesystemet påverkas när finanseliten gynnas på ett sådant här ogenerat sätt. Jag tror att regeringens politik för att gynna landets riskkapitalister i en tid när vanligt folk som sagt kämpar kommer att uppfattas som ett hån och förstärka den där känslan som vi vet finns där ute: Eliten klarar sig alltid. De här individerna landar alltid på fötterna, oavsett vilka utmaningar och hinder de ställs inför. Det handlar till slut bara om hur många advokater man har råd att städsla och hur goda kontakter man har.

Den enkla uppmaningen till finansministern, herr talman, vore ju att nu slänga den här utredningen i papperskorgen, glömma bort den och gå vidare, så att vi kan låtsas som om detta aldrig hänt. Men så kommer det förmodligen inte att bli, utan risken är stor att vi kommer att få se ytterligare en reform från den här regeringen som förstärker klyftorna i ett Sverige där vi redan har en ojämlikhet som hör till de snabbast ökande i västvärlden och som förstärker bilden att eliten alltid klarar sig och får det den vill ha – med benäget bistånd av Moderaterna.

Anf. 14 EDWARD RIEDL (M):

Herr talman! Min morfar tillhörde dem som gjorde klassresor i det här landet. Han var övertygad socialdemokrat och fackligt aktiv under hela sitt liv. Jag ska inte på något sätt uttala mig om vad han hade tyckt om debatten om kapitalmarknader och så vidare, herr talman. Men en sak som han sa och var mycket noga med var att det måste gå bra för svenska företag och att det måste finnas bra förutsättningar för företagen i det här landet, eftersom det är det som ger utrymme för välfärdsutveckling och lönehöjningar för svenska löntagare. Han och många med honom var med under lång tid och gjorde att det här landet växte fram och att välståndet ökade.

Vi har nu en situation där Skatteverket fått lägga ned 30 000 arbetsdagar på att reda ut hur man ska beskatta en del av ett skikt som är ganska viktigt för att det ska skapas riskkapital i det här landet och för att vi ska få fler och fler välbetalda jobb.

Då kan man undra: Hur landar det i normalfallet? Den lägre beskattningen är den som de allra flesta får ta del av. Med det regelverk som Socialdemokraterna har varit med och skapat – trots överorden i den här kamraren, herr talman – betalar riskkapitalisterna den lägsta skatten i de allra fallen.

Då uppenbarar sig en fråga. Regeringen har inte lagt fram något förslag. Är man av uppfattningen att det är bra att det råder osäkerhet? Det vet jag att Niklas Karlsson och hans socialdemokrater inte tycker. Vill man att de ska beskattas med den högre skatten, som de allra flesta inte har? Vill man att de ska ha den lägre skatten, eller vill man behålla osäkerheten?

Det hade varit intressant att veta var Socialdemokraterna står i den frågan. Det är inte så att Socialdemokraterna står för den högre skatten, utan för osäkerheten. Det hade varit intressant att få veta det.

Anf. 15 MATHIAS TEGNÉR (S):

Herr talman! Jag tänker att Niklas Karlsson redan har svarat på den fråga som Edward Riedl ställer.

Vad tycker Socialdemokraterna? Vi tycker att man skulle ha gjort någonting åt den osäkerhet som rådde, men att man inte i utredningsdirektivet skulle ha specificerat hur det skulle lösas. Då hade en utredning på riktigt kunnat titta på hur man kan lösa de här problemen. I stället valde man vägen med ett beställningsjobb där bara en väg var möjlig. Här om är vi djupt oeniga.

Däremot är vi eniga om ett par saker. Tillväxt är viktigt för Sverige. I flera internationella undersökningar visas det att företagen i Sverige har bra villkor. Vi hamnar ofta på tio-i-topp-placeringar i olika rankningar om konkurrenskraft. Vad är orsaken till det? Jo, det är att Sverige har en god infrastruktur, bra hälsa, hög utbildningsnivå, en högre utbildning och en innovationskraft.

Det som är viktigt för att kunna skapa det som har gjort Sverige framgångsrikt är att vi har en politik för att samhället ska hänga ihop. När forskningen tittar på tillväxtens djupa bestämningsfaktorer handlar det om frågor som utbildning, infrastruktur, tillit, låg korruption men också jämlikhet.

Det är problemet med detta. Om vi på riktigt vill fortsätta att ha en bra tillväxt i Sverige behöver vi också ha ett land som hänger ihop. Med den här typen av förslag där man skapar gräddfiler för små grupper i det svens-

ka samhället bryts det isär. Det kommer över tid att påverka tilliten i samhället, och det kommer också att leda till lägre tillväxt.

Anf. 16 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Tack till ledamöterna för debatten!

Herr talman! När jag går till jobbet på morgonen är det en sak jag har för ögonen. Det är att Sverige ska bli rikare och tryggare, och framför allt att svenska folket ska bli det.

För att Sverige ska bli rikare och för att vi ska kunna bygga ett tryggare samhälle behöver vi ökad tillväxt. Men vi behöver också ge människor som i dag inte har ett arbete att gå till bättre förutsättningar och också en del krav på att arbeta och försörja sig själva.

Herr talman! Min målbild är att Sverige ska fortsätta att vara ett land där vi har offentliga finanser i världsklass. Medan många andra länder kämpar med att kunna finansiera sin försvarsuppbyggnad har Sverige i och med försvarsbeslutet i december en enig riksdag bakom sig men också en stor och bred samsyn om finansiering.

Herr talman! Vad är min poäng i allt detta, och vad vill jag komma till? Sverige är ett rikt land. Vi har haft en stark tillväxt på väldigt många sätt, som tidigare talare också har varit inne på. En orsak till det är att vi jobbar tillsammans och har goda institutioner. Vi har också uppmuntrat innovation och företagsamhet, vilket leder till fler jobb och till att fler människor kan försörja sig själva.

När jag fick det här jobbet ärvde vi en hög inflation, en hög arbetslöshet och en låg tillväxt. Den höga inflationen är bekämpad. Den kan absolut komma tillbaka, men den är bekämpad. Nu är det Riksbanken som får justera och hantera detta.

Då kan vi i finanspolitiken se till, som vi precis gör, att investera i Sveriges framtid, i infrastruktur, i energisystem och i bättre skattesystem, så att det alltid lönar sig att utbilda sig och att arbeta. Det handlar om att göra betydliga insatser och investeringar för att Sverige ska växa och svensk ekonomi ska växa. Det är min utgångspunkt för det jag gör i det här jobbet, i smått och stort, här och nu och sedan.

Det kan vara bra för den som lyssnar att veta att det inte är ett problem för mig, som det verkar vara för Socialdemokraterna, att vi har rika människor i Sverige. Det är bra, därför att de kan investera och gör det.

Det fantastiska med Sverige är det som också Edward Riedl tidigare var inne på. Vi har en stark kapitalmarknad på grund av att så många människor, oavsett om de röstar höger eller röstar vänster, sparar och investerar i aktier och fonder. Vi kallar det till och med ISK, investeringssparkonto.

Medan man i andra länder bara skulle tala om investeringar ser många svenskar sitt sparande som investeringar. Det ger avkastning, och det bidrar till innovation och till företag i Sverige. Det är en orsak till att Sverige har så många framgångsrika företag.

Herr talman! Varför berättar jag då allt detta? Jo, därför att jag kommer att arbeta för att Sverige ska få igång tillväxten här och nu. Det ser ut som att vi kommer att ha en bättre tillväxt i år än i många andra EU-länder. Det finns som ni vet många osäkerheter. Men tillväxten behöver också stärkas på lång sikt. Det är min grundinställning till skatter.

Den som lyssnar ska veta att det inte är så att alla betalar lika mycket skatt i Sverige. Tjänar man mer betalar man procentuellt betydligt mer. Den som tjänar 125 000 kronor i månaden betalar elva gånger så mycket i skatt som den som tjänar 25 000 kronor. Vi har en progressiv beskattning. Det finns det en ganska stor och bred enighet om.

Herr talman! Det här är en beskrivning av vad jag vill göra för Sverige. Den här frågan handlar dock om förutsägbarhet. Det är helt orimligt att 30 000 arbetsdagar ska gå åt på Skatteverket för att en lagstiftning inte är förutsägbar. Snacka om slöseri med skattebetalarnas pengar!

Anf. 17 NIKLAS KARLSSON (S):

Herr talman! När man ställer sig på strandlinjen i min hemkommun Landskrona och tittar snett norrut ser man den danska kustlinjen och den danska staden Helsingör där Kronborgs slott ligger.

Här utspelade sig Shakespeares Hamlet för många år sedan. Hamlets vän Marcellus säger vid ett tillfälle: Something is rotten in the state of Denmark. Det är ett uttryck som handlar om en oro över den politiska och moraliska ordningen i Danmark. Det är ett ögonblick av oro och en misstanke om att något är djupt fel och att det finns moralisk dekadens och maktmissbruk. Man undrar hur Shakespeare hade valt att gestalta och skriva Hamlet år 2025.

När man läser Konjunkturinstitutets remissvar på den utredning som regeringen har beställt ser man att Konjunkturinstitutet skriver: "Myndigheten hade dock önskat att utredningen hade presenterat alternativ till huvudförslaget och tydligare redovisat varför förslaget som läggs fram är att föredra. – – – Konjunkturinstitutet har därför svårt att bedöma om utredningens förslag är det mest effektiva sättet att uppnå syftet om ökad förutsägbarhet."

När man samtidigt vet att en av dem som nu omfattas av en eventuell skattesänkning också är Moderaternas största bidragsgivare är det inte svårt att fundera på hur Shakespeare i sin kammare hade valt att formulera hur en modern Hamlet hade sett ut år 2025. Hur är det med den moraliska dekadensen? Hur är det med maktmissbruk? Finns det anledning att känna ett ögonblick av oro i Sverige i dag?
(Applåder)

Anf. 18 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Moralisk dekadens – de orden kan man säkert använda här i kammaren om man menar att så är fallet.

Låt mig berätta vad jag är stolt över. Det är 19 år sedan jag kom in i Sveriges riksdag. Alliansen hade tillträtt. Sedan dess, herr talman, har jag varit med och sänkt skatten många gånger – både i opposition och nu i regeringsställning. De beslut jag och många andra har varit med och fattat har inneburit och innebär att en sjuksköterska i Sverige har ungefär 4 000 kronor mer i månaden i plånboken. Det har våra skattesänkningar lett till.

Socialdemokraterna har trots allt under åren gärna pratat om dem som har mycket pengar. Men de verkar aldrig någonsin vilja satsa på hårt arbetande människor så att dessa får behålla mer pengar i plånboken.

Vi har prioriterat, och fortsätter att prioritera, hushållen. Vi har sänkt skatten under de här åren för både låg- och medelinkomsttagare. Vi har sänkt skatten på drivmedel och förändrat reduktionsplikten så att dieseln nu, bland annat på grund av våra beslut, är ungefär 10 kronor billigare.

Vi har förlängt tilläggsbidraget i bostadsbidraget flera gånger under den tid då det har varit tufft för väldigt många. Vi har sänkt och sänker skatten på sparande i form av ISK, investeringssparkonto. Det gör vi för att människor, oavsett vad man röstar på och var man bor, ska ha möjlighet att ta del av avkastningen från företag. Det är få länder som har en så stark investerarkultur som Sverige.

Inte minst, herr talman, har vi fört en ansvarsfull ekonomisk politik som bidrar till att få ned inflationen.

Min poäng i allt detta, herr talman, är att byggandet av ett starkt försvar och en stark välfärd kräver att vi fortsätter att bygga en stark ekonomi med både starka offentliga finanser och en växande ekonomi. Vi ska ha tillväxt, och detta ska ske både genom att fler har ett arbete att gå till och genom att kapital ska finnas i Sverige.

Med det sagt: Utredningen handlar först och främst om förutsägbarhet. Vi får se om och hur regeringen går vidare med den.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 8 Svar på interpellation 2024/25:536 om folkräkning och andra åtgärder inom folkbokföringen

Anf. 19 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Kalle Olsson har frågat mig när folkräkningen kommer att genomföras och vilka åtgärder jag avser att vidta för att lösa problemen i arbetet med att fastställa identiteter på personer som kommer till Sverige.

Folkräkningen pågår och ger resultat. Det handlar om att ta reda på vilka personer som finns i Sverige och att veta vem som bor var. Folkräkningen är viktig av flera skäl – dels för att stoppa välfärdsbrottslighet och bedrägerier, dels för att strypa den kriminella ekonomin.

För att veta vilka som finns och verkar i Sverige har Skatteverket på uppdrag av regeringen tagit fram den första lägesbilden över befolkningen någonsin. Skatteverket redovisade lägesbilden i juni förra året, och den gav oss den bästa bild vi någonsin har haft över vilka som finns i Sverige. Nu har Skatteverket fått i uppdrag att årligen ta fram en uppdaterad lägesbild för att fortsätta förbättra vår koll på vilka som finns i Sverige.

För att veta vem som bor var har regeringen kraftigt stärkt Skatteverkets folkbokföringskontroller. Folkbokföringsverksamheten har växt med 120 medarbetare, och många fler bosättningskontroller och kontrollbesök utförs i dag jämfört med tidigare. De ökade kontrollerna har bland annat lett till att cirka 20 000 personer som utvandrat utan att själva anmäla detta avregistrerades under förra året.

Som interpellanten lyfter är det i folkräkningsarbetet också viktigt att förbättra myndigheternas identitetskontroller. Just nu gör regeringen flera insatser för att sätta stopp för kapade, utnyttjade och falska identiteter. Exempelvis har regeringen gett flera uppdrag till totalt tio myndigheter om att stärka identitetskontroller. Det finns också förslag och pågående utred-

Anf. 20 KALLE OLSSON (S):

Herr talman! Tack, finansministern, för svaret!

Vi lever i oroliga tider; det tror jag att vi alla är överens om. Vi ser en förhöjd terrorhotsnivå, vi har krig i vårt närområde och vi har ett Ryssland som bedriver olovlig underrättelseverksamhet mot Sverige här i vårt land. Det är terrorhot, underrättelsehot och hot från kriminella grupper. Ovanpå detta har vi omfattande problem med välfärdsbrottslighet, alltså att personer på olika sätt, till exempel genom att kapa andras identiteter, tillskansar sig förmåner som de inte har rätt till.

Sällan har behovet, herr talman, av att våra myndigheter har koll på vilka som kommer till vårt land varit större. För en regering som har gjort inre och yttre säkerhet till sitt allra mest prioriterade område är frågan om vilka som kommer till vårt land helt avgörande. Man kan rent av säga att det är en förutsättning för inre och yttre säkerhet att man vet vilka som kommer hit.

Men efter att ha tagit del av Riksrevisionens granskningsrapport, som jag refererar till i min interpellation, undrar man om statsrådet verkligen känner sig trygg med att vi har koll på vilka som kommer till vårt land och stannar här över tid.

Riksrevisionen har upptäckt en rad oroväckande brister i myndighetersnas arbete med att fastställa identiteten på personer som kommer till Sverige. Det är ett omfattande arbete i flera led att fastställa identiteter. Vi har flera inblandade myndigheter, var och en med sitt uppdrag, utöver de fall där uppdragen överlappar varandra. Vi har en varierande, och på sina håll kanske något bristfällig, kompetens. Ingen myndighet verkar heller riktigt nöjd med hur saker och ting fungerar.

Polisen och Migrationsverket uppger att de har bristande tillgång till identitetshandlingar hos Skatteverket. Skatteverket tycker å sin sida att det är svårt att ta del av vissa av Migrationsverkets uppgifter. Migrationsverket har ett behov av att polisen gör mer för att omhänderta id-handlingar från asylsökande personer. Försäkringskassan saknar information om status på samordningsnumren hos Skatteverket.

Så här ser det ut. Det är inte direkt en förtroendeingivande bild som målas upp, herr talman. För en regering vars ingående partier redan före valet – innan man ens hade blivit en regering – lovade radikala åtgärder mot skuggsamhället och bristerna i folkbokföringen borde den bild som tecknas av Riksrevisionen vara djupt bekymmersam.

Det här är brister som får konsekvenser i verkligheten. Det handlar om att tredjelandsmedborgare har folkbokförts i Sverige som EES-medborgare med id-handlingar som enligt polisen är uppenbart falska. Det har i flera fall handlat om grovt kriminella personer. Det handlar om att man inom polisen vittnar om stora problem med att ens få tag på rätt person hos Skatteverket för att föra en dialog om felaktiga identiteter.

Ytterst är det förstås en fråga för regeringen att ansvara för att arbetet i myndigheterna fungerar, och det är i ännu högre grad regeringens ansvar att agera för en effektiv myndighetssamverkan. Samverkan är ett nyckelord i sammanhanget.

*Svar på
interpellationer*

I sitt svar redovisar statsrådet åtgärder som pågår men svarar inte på mina frågor.

Har regeringen fått ordning på de brister som Riksrevisionen tar upp både inom och mellan myndigheterna när det gäller samverkan för att fastställa identiteter? Kan vi alla känna oss trygga med att en polis som behöver komma i kontakt med rätt person på Skatteverket för att stämma av en falsk identitet också kan göra det?

Anf. 21 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Tack, Kalle Olsson, för en minst sagt viktig fråga!

Det har varit många år av underlåtelse att göra det som borde ha gjorts. Vi har sett kriminaliteten krypa in djupt i många olika verksamheter. Det har dessvärre lett till stora problem för helt oskyldiga människor och till ett enormt nödlidande för människor som har förlorat sina barn i skjutningar och så vidare.

Frågan om var människor befinner sig och vilka som finns i Sverige är en av de viktiga prioriterade frågor som jag ägnar mig åt med de myndigheter som jag har ansvar för. För att krossa den organiserade brottsligheten måste vi helt enkelt strypa den kriminella ekonomin. Den omsätter någonstans mellan 100 och 150 miljarder varje år; den är alltså enormt stor. Om vi inte kommer åt detta kommer vi inte heller att kunna vända utvecklingen helt och fullt. Detta är därför en av regeringens prioriterade uppgifter.

Vad har vi då gjort hittills på dessa två och ett halvt år? Som interpellanten lyfter gör myndigheterna ett fantastiskt arbete var för sig och i samarbete. De har lyft fram olika verktyg som de behöver för att klara sitt jobb och göra det bättre.

Regeringen har svarat i snabb takt både med resurser, det vill säga pengar, och med lagstiftning. Skatteverket har fått ökade resurser med över en halv miljard kronor under den här mandatperioden för att stärka just folkbokföringen. De har också fått bättre verktyg som gör att de kan använda dataanalys och urval för att hitta fel i folkbokföringen. Vi har alltså fått en lagstiftning som hjälper dem att göra sitt jobb bättre.

Dessutom har vi tagit det första steget mot att myndigheter ska kunna dela information. Sekretessen mellan myndigheter har varit så in absurdum att man faktiskt inte alltid kunnat sätta dit dem som fuskar, bedrar och begår grova kriminella handlingar.

Skatteverket har också fått i uppdrag att återrapporera hur myndigheten fortsätter att arbeta med att stärka folkbokföringen. Dessutom har Skatteverket i uppdrag att ta fram en årlig nationell lägesbild, vilket jag också nämnde i mitt inledande svar. Det är ett viktigt arbete som pågår hela tiden, och jag menar att det ska stärkas och förbättras under kommande år.

Faktum är att Sverige nog aldrig har haft en så bra bild över befolkningen som i dag. Betyder det att jag är nöjd och att det är klart? Absolut inte – det som händer när regeringen verkligen tar tag i de här problemen är att man steg för steg upptäcker olika viktiga delar och även olika hinder. Nu pågår till exempel en utredning om att förstärka biometrin; det handlar om att kunna spara biometriska uppgifter längre och dela dem med andra myndigheter. Detta är en otroligt viktig del när det gäller att komma till rätta med exempelvis skuggsamhället men också de kriminella miljöerna.

Allt detta tillsammans gör att vi steg för steg kan strypa den kriminella ekonomin. Arbetet är definitivt inte klart, men vi har kommit långt på två och ett halvt år. Vi avser att fortsätta detta arbete till dess att vi har strypat den kriminella ekonomin och helt och fullt vunnit över den grova kriminaliteten.

Prot. 2024/25:96
4 april

Svar på
interpellationer

Anf. 22 KALLE OLSSON (S):

Herr talman! Det behöver egentligen inte påpekas hur viktigt det är att vi har en fungerande myndighetssamverkan på det här området, just eftersom så många myndigheter är inblandade. Det är därför jag ställer de här frågorna. Vi kan ju driva igenom all möjlig bra lagstiftning i den här kam-maren, men det har vi ingen större glädje av om två tjänstemän inte kan få kontakt med varandra och stämma av viktiga uppgifter, vilket är grundläg-gande i det här arbetet.

Jag tycker att det är extra besvärande att de brister som jag har refererat till uppdragas under en moderatledd regering styrd av SD – två partier som i opposition gick i stenhård polemik mot oss socialdemokrater och riktade stor kritik mot skuggsamhället och bristerna i folkbokföringen.

Jag har inte glömt valrörelsen 2022, även om den kan kännas avlägsen i dag. Jag har inte glömt det höga tonläget från Elisabeth Svantesson, Jim-mie Åkesson och Ulf Kristersson när det gäller dessa frågor. Jag har inte heller glömt de krafttag som då utlovades. Huvudnumret var en, som man sa, ny nationell folkräkning. Att det skulle vara en ny folkräkning var en passning tillbaka till 1990 års stora folkräkning. Nu skulle det alltså kom-ma en ny sådan.

Sedan vann man valet. I Tidöavtalet nämns ordet folkräkning fem gånger. Det talades rent av om en storskalig folkräkning, en folkräkning så stor att man först måste vidta en hel del förberedelser för att ens kunna genomföra den.

När jag nu ställer frågan i interpellationen var denna folkräkning är svarar finansministern att den pågår. ”Jaså”, tänker nog många svenskar, ”men till mig har inte Skatteverket hört av sig. Jag har inte fått några blan-ketter eller mejl.”

Faktum är att förra året genomförde Skatteverket 3 744 kontrollbesök. Om det är mycket eller lite ska jag låta vara osagt, men det är ingen folk-räkning vi talar om.

Varför är då detta viktigt, herr talman? Som opposition har man ett särskilt ansvar att granska hur regeringen sköter sig och om regeringen gör det man har lovat väljarna att man ska göra. I dessa tider som präglas av populism och halvsanningar blir denna del av ansvarsutkrävandet extra viktig. Det måste finnas någon form av rimlig koppling mellan vad som sägs och vad som sedan görs. Jag kan ju inte stå här i riksdagens talarstol och påstå att jag står på händerna när alla ser att jag står på fötterna.

Att det skulle pågå en folkräkning, kanske rent av en storskalig folk-räkning, vilket var löftet, är inte med verkligheten överensstämmande. Det kanske kan uppfattas som lite fyrkantigt, herr talman, men jag tycker att om man har lovat att genomföra en stor reform, gått till val på detta löfte och larmat och gjort sig till genom en hel valrörelse, då får man antingen se till att genomföra denna folkräkning eller säga till svenska folket att man har ändrat sig, att man har insett att det här kanske inte var den bästa

metoden eller en så välgenomtänkt idé. Det lät slagkraftigt där och då, men vid närmare prövning höll det inte.

Anf. 23 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Jag måste säga att jag är lite förvånad över att ledamöter som jag tror är betydligt yngre än jag inte tycks se att det har hänt en del i världen sedan 1990 när Sverige senast hade en folkräkning – eller för delen sedan Jesu födelse när man var tvungen att skattskriva sig och ta sig dit med en åsna eller vad man nu gjorde.

Det är alltså en helt annan värld vi lever i i dag. När man gör en folkräkning i dag, vilket pågår just nu, handlar det om att använda alla de verktyg som finns för att få en så bra bild som möjligt av vilka som finns i landet och var dessa människor bor. Dessutom, vilket säkert också interpellanten är medveten om, finns och har funnits människor som bor i andra länder långt härifrån och ändå uppbär ersättningar från det svenska systemet. När till exempel en irakisk tidigare försvarsminister fick ersättningar från det svenska socialförsäkringssystemet tror jag att det var många som satte i halsen.

Det här är exempel som visar att vi under många, många år inte har haft koll på vem som finns här och var man bor.

En folkräkning handlar alltså inte om att knacka på alla dörrar i Sverige. Det vore väl något av det absolut sämsta i fråga om effektivitetsuppslag som vi skulle kunna ge till en myndighet. Som jag nämnde tidigare handlar det alltså om olika möjligheter till dataanalys och bättre möjligheter att dela information. Även kontrollbesöken har ökat kraftigt – jag har själv varit med på sådana – som ett sätt att se hur många som bor här och om man bor på rätt ställe.

Steg för steg får vi nu en ännu bättre bild. Trots att vi aldrig har haft en så bra bild som vi haft sedan förra sommaren kommer vi att få en ännu bättre bild. Faktum är, herr talman, att 20 000 personer – som en mindre eller mellanstor stad i Sverige – har avskrivits från folkbokföringen utan att de själva har anmält det, det vill säga de finns inte här. Även detta är ett resultat från just folkräkningen.

Antingen vill man inte förstå eller så råder det en viss begreppsförvirring kring vad en folkräkning är, men för mig är det väldigt enkelt: Det handlar om att vi ska veta hur många som finns i landet, var man bor och om man bor på rätt ställe. Om man inte är i Sverige men uppger att man är det ska man avskrivas. Just i detta, herr talman, har vi på kort tid kommit långa och många steg framåt.

Jag är dock inte nöjd – vi fortsätter!

Anf. 24 KALLE OLSSON (S):

Herr talman! Jag vill inledningsvis återge vad Gunnar Andersson, professor i demografi, har sagt: Det är ingen folkräkning, även om man kallar det för det. Möjligen kan man säga att det är en uppsträckning av systemet med folkbokföringen och ett försök att hitta personer som inte ingår i den folkbokförda befolkningen genom stickprovskontroller här och där.

Stickprovskontroller här och där är precis det vi ser, herr talman. Det är vad man kan kalla 3 744 kontrollbesök – stickprovskontroller.

Det som sker i dag kan mer beskrivas som en fortsättning på det arbete som den tidigare regeringen bedrev och som den här regeringen nu tar

vidare. Jag är den första att säga att många av de åtgärder som regeringen nu genomför är välkomna och viktiga. Men att ge sken av att det pågår en stor folkräkning i Sverige nu – det gör det inte. Om man jämför med retoriken under valrörelsen kan man ju undra om det har hänt någonting alls. Det är ju bara en fortsättning på den politik som redan bedrevs.

Från Socialdemokraternas sida är vi helt på det klara med att man måste göra mer för att öka kontrollerna av dem som kommer till Sverige och dem som över tid befinner sig här. Det är nämligen viktiga frågor. Vi tänker inte följa Elisabeth Svantessons exempel från när hon och Moderaterna var i opposition och ställa ut tomma löften utan kontakt med verkligheten.

Det allra viktigaste nu är effektiv myndighetssamverkan och att det införs en central, myndighetsgemensam funktion med hög kompetens gällande id-frågor. Det är därtill angeläget att regeringen lämnar besked om att den tidsbegränsade extra satsningen på folkbokföringen, som har tillfallit Skatteverket, får fortsätta. Där, herr talman, borde fokus ligga – inte på att ge sken av att åtgärder genomförs när så inte sker.

Anf. 25 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Jag är faktiskt förvånad. Jag är förvånad därför att Kalle Olsson har bestämt sig för att eftersom han inte tycker att definitionen av folkräkning stämmer med den bild han – och uppenbarligen några fler – har av vad som sker är det ingen folkräkning. Men jag säger att det som sker, oavsett vad vi kallar det, är en folkräkning, därför att det handlar om just detta.

Jag är stolt över våra myndigheter och det arbete de gör tillsammans. De jobbar i otroligt högt tempo och verkligen hårt för att få en ännu bättre bild av läget, och det har de också fått på ganska kort tid tack vare ett tydligt uppdrag från regeringen. Det gör att vi i dag har mycket bättre koll på vilka som finns i landet och var de bor. Men vi är inte klara.

I många år har olika regeringar, inklusive den jag själv sitter i, fört en migrationspolitik som inneburit att väldigt många människor finns här. Man gömmer sig tills man kan söka om igen, till exempel. Det kan också handla om svenskar som flyttar till Spanien och aldrig kommer tillbaka men ändå inte avskriver sig. Det finns många olika sätt för personer att fuska och bedra systemet.

Det vi gör nu, med alla de delar jag har nämnt, är alltså att skaffa en samlad bild. Det är en folkräkning. Om inte Kalle Olsson håller med om beskrivningen hoppas jag att han kan hålla med om att myndigheterna ändå just nu kan samverka på ett helt nytt sätt. Vi stärker myndigheternas identitetskontroller på flera sätt. Skatteverket, Tullverket och Kronofogdemyndigheten har tillsammans, och tillsammans med mig, satt en högre ambition och målbild för att kraftsamla mot hela den kriminella ekonomin, där folkbokföring och folkräkning är en viktig del.

Vi har sett till att tulltjänstemän som jobbar i yttre tjänst nu kan bära vapen. Det har alltså skett under den här regeringen. Listan kan göras lång. Men en sak ska man veta, herr talman; vi har bestämt oss för att strypa den kriminella ekonomin genom lagstiftning, resurser och myndigheter som jobbar tillsammans.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 9 Svar på interpellation 2024/25:557 om åtgärder mot skatteflykt och skattefusk

Anf. 26 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Mathias Tegnér har frågat mig varför regeringen tog bort Skatteverkets krav på att årligen redovisa skattefelet och vilka konkreta åtgärder jag avser att vidta för att minska skatteflykten från Sverige.

Regeringen arbetar för att minska skatteflykt och skattefusk. Anledningen är att sådant dränerar det offentliga resurser och att det är en del av den kriminella ekonomin. Regeringen genomför därför flera åtgärder. Bland annat har Skatteverket fått möjlighet att kontrollera företag med F-skatt och myndigheterna fått möjlighet att utbyta information bättre, och lagstiftning till följd av OECD:s och EU:s arbete med rapporteringskrav har införts.

När det kommer till interpellantens fråga om Skatteverkets krav på att årligen redovisa skattefelet har det inte tagits bort utan förändrats. I stället för att Skatteverket gör en årlig redovisning av skattefelets storlek ska de göra mer djuplodande analyser och sedan vart fjärde år bedöma skattefelets storlek. Skatteverkets resurser används då mer effektivt eftersom sådana analyser ger värdefull information om hur kontrollresurserna bör fördelas och kan bidra till bättre konsekvensbeskrivningar vid förändrade skatteregler.

Anf. 27 MATHIAS TEGNÉR (S):

Herr talman! Tack, finansministern, för svaret!

Låt mig först vara tydlig. De flesta företag och de flesta privatpersoner är strävsamma. De betalar skatt enligt gällande regler. De flesta klagar inte heller över det eftersom de faktiskt vet vad skatterna går till. Men med det sagt får vi inte heller vara naiva inför att det finns de som är mindre nogräknade.

Avancerad skatteplanering och skattefusk är ett allvarligt hot mot vår gemensamma välfärd. När stora företag och rika individer undandrar sig skatt genom aggressiv skatteplanering eller genom att flytta vinster till skatteparadis dräneras statskassan på resurser som skulle kunna gå till vård, skola och omsorg eller för den delen den nu så viktiga upprustningen av vårt försvar.

Enligt Skatteverkets egna uppskattningar förlorar Sverige årligen tiotals miljarder till följd av skatteundandragande och skatteflykt. Internationella organisationer som OECD och EU-kommissionen har upprepade gånger pekat på hur omfattande problemet är i hela världen, särskilt när det gäller multinationella bolag som artificiellt flyttar vinster till lågskatteländer trots att den faktiska verksamheten sker i andra jurisdiktioner.

I Skatteverkets årsredovisning för 2024 står det att läsa att Skatteverket sedan 2017 har haft i uppdrag att årligen bedöma både storleken på och utvecklingen av skattefelet i Sverige. Bedömningar av storleken för ett antal olika delar av det totala skattefelet har publicerats i tidigare årsredovisningar. Men från och med 2023 ändrades uppdraget till att bedömningen av skattefelet ska ske vart fjärde år.

Herr talman! Med anledning av detta ställde jag två frågor till finansministern: Varför tog regeringen bort Skatteverkets krav på att årligen redovisa skattefelet, och vilka konkreta åtgärder avser ministern att vidta för

att minska skatteflykten från Sverige? Vi har precis hört svaret, och det var att regeringen inte har tagit bort den årliga redovisningen utan gjort om den till att komma vart fjärde år. För mig blir det någon form av orwellska att säga att man gör om en årlig redovisning till något som dimper ned vart fjärde år. Det är ju de facto att ta bort en årlig redovisning. Tycker inte finansministern det?

Finessen med den årliga redovisningen, de årliga rapporterna om skattefelets storlek, var att de visade på vikten av att adressera detta stora problem och att summera och uppskatta hur stora resurser som försvinner från statskassan på grund av avancerad skatteplanering och skatteflykt. Tycker inte finansministern att det här borttagandet sänder fel signal?

Anf. 28 NIKLAS KARLSSON (S):

Herr talman! Jag hade först inte tänkt delta i den här interpellationsdebatten, men när finansministern nu i två interpellationsdebatter visat så stor omsorg om Skatteverket och eftersom den är mycket av det som driver den moderata och borgerliga politiken kunde jag inte låta bli att säga ett par ord.

Det var nämligen så att när vi diskuterade skatteflykt, skatteundandragande, skatteplanering och skattefusk för något år sedan och den socialdemokratiska regeringen hade tillsatt en utredning för att skapa en helhet i skattepolitiken och inte bara förhålla oss till de land-till-land-avtal vi har valde den nytilträdde borgerliga regeringen och finansministern att lägga ned den utredningen. Man tyckte inte att den var nödvändig. Argumentet som finansministern vid det tillfället använde sig av var att man valde att prioritera andra utredningar.

Vi kan nu konstatera vilka utredningar man valt att prioritera. Någon utredning för att skapa helhet och undvika skatteflykt, skatteundandragande och skattefusk ville man inte se någonting av, utan i stället tillsatte man en utredning för att snabbutreda och med tydliga direktiv komma fram med förslag om hur man ska sänka skatten för Sveriges riskkapitalister. Någonstans skaver det. Det är nog trots allt inte omsorgen om Skatteverket som driver den borgerliga regeringen framåt, utan omsorgen om andra.

Det är inte bara vi i den socialdemokratiska oppositionen som uttrycker oro och talar om en exitskatt och om helheten, utan det gör också den myndighet som finansministern hyser så stor omsorg om, Skatteverket. När utredningen lades ned sa de: Vi i Sverige väljer att inte skydda våra skattebaser. Det är nödvändigt att skapa en helhet, vilket vi inte klarar av att åstadkomma nu. Vi lever med ett system som är otillräckligt, ett system där skattefusk, skatteflykt och skatteundandragande fortsatt kan pågå.

I min värld är fusk fusk. Det kan gälla bidragsfusk eller att man ägnar sig åt fusk genom att flytta ut pengar, det vill säga skatteplanera, och åt skatteundandragande. Man flyr från att bidra till det svenska välfärdssamhället.

Den omsorg som finansministern och regeringen visar om Skatteverket ser vi ingenting av när det gäller Försäkringskassan eller andra myndigheter. Regeringens omsorg handlar nog inte i huvudsak om Skatteverket och svenska myndigheter utan om andra intressen. Finansministern får försöka reda ut hur det är.

Anf. 29 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):
Herr talman! Jag ska försöka ge ett väldigt kort svar.

Jag har stor omsorg om Skatteverket och vårt skattesystem och väldigt lite omsorg om skattefiffel och dem som försöker bedra vårt system.

Frågan handlade om hur skattefel redovisas. Interpellanten menade att det inte längre görs. Då kan jag berätta varför den förändringen gjordes. Det var för att vi vet att det finns ett stort skattefel. Jag tycker att det är en klok och självklar åtgärd att använda resurserna till att fördjupa analyserna och göra dem mer effektiva så att man kan komma åt det hela, i stället för att göra en mätning på samma sätt om och om igen.

Man kanske frågar sig om det är regeringen som i sin omsorg om Skatteverket har hittat på detta. Nej, det är Skatteverket självt som har bett om en förändring, och därför ändrade vi i regleringsbrevet. Det var självklart för mig.

Det här är en myndighet, herr talman, med många medarbetare som jobbar väldigt hårt och åtnjuter högt förtroende i Sverige – högt förtroende för sitt skatteverk har man verkligen inte i alla länder. Här jobbar man klokt och effektivt med de resurser man har. Nu kommer Skatteverket i stället att lägga mer tid och kraft på att göra djupare analyser och använda kontrollresurserna på det sätt som är mest effektivt. Det tycker jag är bra, eftersom det gör att Skatteverket får större fokus på det fördjupade arbetet med att komma åt dem som lurar och bedrar systemet.

Vi vet att skattefelet är stort, och att göra en bedömning av det är fortfarande en av Skatteverkets uppgifter. Men ännu viktigare är det att analysera och på allvar komma åt dem som lurar systemet.

Anf. 30 MATHIAS TEGNÉR (S):

Herr talman! Jag tackar finansministern för svaret.

Det gläder mig att finansministern är så tydlig om skattefusk och skatteflykt. Däremot får vi nog enas om att vi är oeniga om den borttagna rapporteringsplikten. Vi är självfallet inte oeniga om att det kan vara klokt att Skatteverket genomför djupare analyser av skattefelet, skattefusk och skatteflykt. Men finansministern ska inte försöka intala mig att tiotusen anställda på Skatteverket inte skulle klara av att göra både djupare analyser och en årlig sammanställning av skattefelet.

När det gäller frågan om andra åtgärder mot skattefusk och skatteflykt känner jag igen retoriken i finansministerns svar. Hon konstaterar igen att regeringen prioriterar arbetet mot skatteflykt, vilket förstås är utmärkt. Men trots att skatteflykt och aggressiv skatteplanering sedan lång tid tillbaka är ett välkänt problem ser vi alltför få konkreta initiativ från Tidö-regeringen för att komma till rätta med det.

I regeringens arbete saknas tydliga reformambitioner och konkreta åtgärder för att täppa till de kryphål som Skatteverket tydligt har indikerat. I stället refererar finansministern igen till det arbete som sker inom EU. Det är bra med EU-samarbete – jag älskar EU-samarbete i många avseenden – men varför genomför regeringen enbart dessa reformer och gör det motvilligt? Varför genomför regeringen inga andra reformer, så som andra länder i Europa har gjort, som går utanför EU-samarbetet? Det skulle jag jättegärna vilja att finansministern svarar på.

Jag vill vara tydlig med att jag absolut inte misstror finansministerns ambitioner. Jag är säker på att hon liksom jag blir oerhört upprörd av skattefusk och skatteflykt. Men i praktiken kommer inga reformer från regeringen när sådana behövs för att täppa till hålen i skattelagstiftningen. Det kommer heller inga reformer mot skatteflykt och skattefusk.

Samtidigt tar andra länder både i EU och globalt steg framåt för att stärka kontrollen och öka transparensen. Den här regeringen väljer i stället igen och återigen att hänvisa till det arbete som görs inom ramen för EU-samarbetet. Därför vill jag ge finansministern en ny chans att svara på min fråga: Vilka reformer, utöver det arbete som sker inom EU, planeras av nuvarande regering för att täppa till hål i svensk skattelagstiftning?

Anf. 31 NIKLAS KARLSSON (S):

Herr talman! Den socialdemokratiska regeringen tillsatte som sagt en exitskatteutredning som skulle analysera den så kallade tioårsregeln för att jämföra och se vad andra europeiska länder hade gjort och föreslå ett nytt och effektivare system. Skatteverket var positivt till att skapa en helhet, eftersom det är viktigt att skydda svenska skattebaser, som finansierar vår välfärd.

För mig som socialdemokrat är det fullständigt naturligt att all typ av fusk ska bekämpas. Man ska vara lika hård mot bidragsfusk som mot skattefusk. Tyvärr väljer den nuvarande regeringen, med Moderaterna i spetsen, att vända bort blicken från skattefusket.

Nu har man dessutom valt att ändra uppdraget till Skatteverket om att kontrollera skattefelet. Kontroller och uppföljning är uppenbarligen inte lika prioriterat i vissa frågor som i andra. När det gäller skatteflykt, skatteundragande och skattefel är det inte särskilt intressant. Men när det kommer till att räkna människor är det prioriterat, och när det kommer till att jaga bidragsfusk är det viktigt.

Jag anser att folk är folk och att fusk är fusk. Så är det uppenbarligen inte i regeringens, Moderaternas och finansministerns Sverige. Jag tror att en sådan utveckling och en sådan politik skadar tilliten. Det stärker inte samhällsgemenskapen, utan det spär snarare på spänningar i vårt samhälle.

Jag hoppas att regeringen och finansministern ändå vill göra ett omtag och fokusera på rätt saker och stämma in i att allt fusk är fusk och att det inte är skillnad på folk och folk.

Anf. 32 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Jag tackar än en gång interpellanten liksom ledamoten Niklas Karlsson.

Jag kan bara hålla med om att folk är folk och fusk är fusk och att allt fusk ska bekämpas.

Som jag sa i mitt inledande svar arbetar den moderatledda regeringen med att motverka både skatteflykt och skattefusk. Vi gör det på olika sätt – internationellt och nationellt.

Det internationella arbetet handlar om att tillsammans med andra länder inom såväl OECD som EU stärka informationsutbytet. Under Sveriges ordförandeskap, med en moderatledd regering, förhandlade vi exempelvis fram ett direktiv som innebär att personers transaktioner med kryptotillgångar behöver rapporteras precis som med traditionella finansiella tillgångar.

Vad gör vi då nationellt, herr talman? Låt mig nämna några saker.

Vi ger Skatteverket bättre möjligheter att kontrollera företag som har F-skatt, exempelvis genom att Skatteverket kan återkalla ett företags godkännande för F-skatt om man inte lämnar in uppgifter som Skatteverket behöver. Detta görs alltså under och med en moderatledd regering.

Vi har remitterat 2022 års skatteförfarandeutredning, som lämnat flera förslag för att stärka Skatteverkets kontrollmöjligheter när det gäller både rot och rut. Detta görs av en moderatledd regering.

Vi har remitterat flera förslag för att stärka Skatteverkets kontroller med avseende på momsbedrägerier. Det görs av en moderatledd regering.

Vi har också ökat Skatteverkets resurser, bland annat för att motverka skattebedrägerier. Det görs av en moderatledd regering med en moderat finansminister.

Mycket görs alltså, herr talman, och det är bra. Men mer kommer att behöva göras.

När det sedan gäller den fråga där interpellanten menar att det jag säger inte stämmer överens med verkligheten stämmer det inte att redovisningen tagits bort. Den har gjorts mer effektiv för att Skatteverket ska kunna göra djupare analyser och på det sättet också kunna fördela sina kontrollresurser på det mest effektiva sättet. Regeringen har alltså efter Skatteverkets önskemål förändrat detta i regleringsbrevet.

Anf. 33 MATHIAS TEGNÉR (S):

Herr talman! Tack, finansministern, för svaret!

En annan rapport från Tax Justice Network 2023 visar att Sverige förlorar mellan 20 och 30 miljarder kronor årligen till följd av internationell skatteflykt, främst genom så kallad vinstförflyttning. Jag och många med mig uppfattar det som iögonfallande att Tidöregeringen och finansministern har valt att ta bort den årliga beräkningen av skattefelet, trots att felet uppenbarligen är så stort som tiotals miljarder.

Jag menar att det är möjligt för Skatteverkets 10 000 anställda att ta fram två olika rapporter. Man hade alltså inte varit tvungen att ta bort den årliga redovisningen för att kunna göra djupare analyser. Jag beklagar detta, för det sänder fel signaler när regeringen väljer att ta bort den årliga redovisningen av skattefelet.

Däremot ska jag ge finansministern rätt i att förändringen när det gäller F-skatten har genomförts, och det är bra. Det är riktigt – när vi tänker efter finns det en sak som regeringen har gjort.

Sedan påpekade finansministern att ett antal förslag är remitterade. Det är klart att det är glädjande att dessa förslag nu till slut har remitterats och möjligen kommer att bli verklighet. Men i en tidigare debatt tror jag att finansministern nämnde att bara för att något är remitterat och finns på Finansdepartementet innebär det inte att det kommer ett förslag. Jag antar att det gäller också i denna fråga. Därför anmodar jag finansministern att nu när dessa förslag är remitterade också se till att detta blir verklighet.

Skattefusket och skatteflykten ökar, och det finns ett antal frågor som är gömda i regeringens byrååldor – exitskatten och kupongskatten skulle exempelvis göra stor skillnad när det gäller att komma till rätta med svensk skatteflykt.

Anf. 34 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):
Herr talman! Jag vill bara tacka både Mathias Tegnér och övriga ledamöter för debatten i dag och önska alla en trevlig helg.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Prot. 2024/25:96
4 april

Svar på
interpellationer

§ 10 Svar på interpellation 2024/25:535 om långsiktig plan för fler poliser i Stockholm

Anf. 35 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Mattias Vepsä har frågat mig hur den långsiktiga planen för fler permanenta poliser i Stockholm ser ut.

Låt mig först slå fast det självklara: För att återupprätta tryggheten och säkerheten i Sverige behövs en kraftig ökning av antalet poliser. Regeringens mål är att vi ska nå en polistäthet som minst motsvarar genomsnittet i EU. Detta återspeglas också i den stora ekonomiska investering i polisens tillväxt som regeringen har beslutat om. Polismyndighetens anslag beräknas under perioden 2023–2027 öka från 37 till 51,9 miljarder kronor, en ökning med 40 procent.

Ett bärande inslag i tillväxtplanen är att fler ska söka sig till och genomföra polisutbildningen. Det handlar förstas om attraktiviteten i polisycket som sådant. Det faktum att regeringen nu driver igenom en lång rad nya effektiva verktyg för att öka polisers möjligheter att utföra ett framgångsrikt arbete har betydelse även i detta hänseende.

Det handlar också om ekonomiska villkor. För att säkra den fortsatta polistillväxten har Polismyndigheten i årets budgetproposition tillfört drygt 1 miljard kronor i extra tillskott för 2025. Av propositionen framgår också att regeringen kommer att återkomma med förslag om att den som studerar vid polisutbildningen hösten 2024 eller senare ska få sina studielån avskrivna eller återbetalda under vissa förutsättningar och på vissa villkor. I förra veckan fick en utredare i uppdrag att lämna förslag om den närmare utformningen av den reformen.

Jag vill också lyfta fram att regeringen har tillfört medel för att stärka polisaspiranternas villkor. Den 1 januari i år höjdes aspirantlönen för första gången på 22 år, från 15 000 till 23 000 kronor i månaden. Därtill får både polisaspiranter och poliser i polisregion Stockholm upp till en viss lönenivå ett särskilt tillägg på upp till 5 000 kronor i månaden.

Det är helt riktigt att polisregion Stockholm har haft särskilda utmaningar när det gäller tillväxten. Utbildningsplatserna i regionen har tidigare inte fyllts fullt ut, och den interna rörligheten har varit stor. Polisen har därför vidtagit kraftfulla åtgärder. Exempelvis har man infört ett månatligt lönetillägg för poliser i regionen med lägre månadslöner. Regionen erbjuder också hjälp med bostadsfrågor och samarbetar med säkerhetsbranschen. En översyn av fördelningen av utbildningsplatserna på lärosätena har också gjorts i syfte att säkerställa att fler nyutbildade poliser placeras i Stockholm.

Dessa åtgärder har verkan. Polisregion Stockholm fyller nu i högre grad tilldelade utbildningsplatser, och det stora utflödet från regionen har minskat. Under 2024 var nettoökningen av antalet poliser i polisregion

Stockholm betydligt större, 119 poliser, än hela den sammantagna ökningen under perioden 2015–2023, som stannade vid 14 poliser.

Polisregion Stockholm kommer att fortsätta arbeta med de åtgärder som har gett resultat. Därutöver vill polisregionen också anställa de verkssamma poliser från hela landet som har visat intresse för att jobba i Stockholm.

Rikspolischefen har fått ett tydligt förändringsuppdrag av regeringen. En central del i detta handlar om att återupprätta en lokalt synlig och trygghetsskapande polis och en god service för medborgarna. Den inriktningen ligger fast, och den gäller i högsta grad även polisregion Stockholm.

Polisen har fått i uppdrag att redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att säkerställa en ökad lokal närvaro i hela landet och för att öka antalet uniformerade poliser i yttre tjänst. Myndigheten ska även redovisa hur den lokala polisen närvaron ser ut över landet, i form av antalet anställda inom lokalpolisområdena och antalet kommunpoliser och områdespoliser.

Det är mycket viktigt att Polismyndigheten upprätthåller en lokalt synlig och trygghetsskapande polisiär närvaro i hela landet. För att uppnå detta måste polisregionerna ha en ändamålsenlig dimensionering och en förmåga att försörja sin egen verksamhet. Regeringen kommer att fortsätta följa tillväxten av den lokala polisiära närvaron i hela landet, inte minst i polisregion Stockholm.

Anf. 36 MATTIAS VEPSÄ (S):

Herr talman! Tack för svaret, justitieministern!

Det här är tredje gången som undertecknad tar initiativ till en debatt om polissituationen i Stockholm. Läget är tufft – jag tänkte återkomma till detta lite senare i debatten. Jag kan dock konstatera att det har varit svårt att få ett enkelt svar på den enkla fråga som avslutar interpellationen: Var är planen för fler poliser i Stockholm? Jag tycker att det är en ganska rak fråga, men jag uppfattar inte ett lika rakt svar.

I vår första debatt 2023 säger Gunnar Strömmer i talarstolen: ”Det är förstås inte långsiktigt hållbart att poliser från övriga delar av landet flyttas för att under en längre tid arbeta i Stockholm. För att säkerställa hög polisiär närvaro i hela landet är det därför viktigt att polisregion Stockholm har en korrekt dimensionering och en förmåga att försörja sin egen verksamhet.” Detta upprepas på ett sätt här i dag men också i debatter under 2024.

Vi är överens om stora delar av det som sägs i svaret. Den socialdemokratiska regeringen lade om kriminalpolitiken. Den byggde ut fler polisutbildningar på fler platser, men den ökade också resurserna till polisväsendet. Stora delar av de satsningar som beskrivs i svaret som en del av lösningen för att göra polisyrket mer attraktivt – det vill säga att underlätta för fler bostäder eller att införa särskilda lönetillägg – är ju verktyg som nu har funnits i verktygslådan under ett antal år och också fanns under den socialdemokratiska regeringen. Men vi såg redan då, och vi ser nu, en polisbrist som man kan summera till ungefär 1 000 poliser om man jämför med övriga polisregioner och den tillväxt som har skett där.

Vi lät riksdagens utredningstjänst titta på detta förra året. Då konstaterades att för att man skulle nå polismålet till januari i år skulle det krävas 1 068 fler poliser. Detta kan sättas i relation till den nettoökning som

nämndes i svaret, nämligen 119. Den ökningen är ändå positiv, för den är större än vad vi hade tidigare år.

Vi vet också att andra har utrett polissituationen i Stockholm. Brå säger i en rapport: ”Situationen i polisregion Stockholm kräver kraftfulla åtgärder.” Vi vet nämligen att läget i Stockholm är väldigt utmanande. En stor del av de eftersatta bostadsområdena finns i Stockholm. Vi vet att Stockholm är en större kommun när det kommer till befolkning, och utsattheten för brott är större här än i många andra regioner. Men ändå har polisregion Stockholm inte ökat i samma takt som andra polisregioner i den tillväxt som vi påbörjade.

Stockholm har haft den lägsta polistillväxten. Det finns en rad olika skäl till detta. Slutsatsen är trots allt att det är en stor brist.

I ett Instagraminlägg från januari i år skriver justitieministern att regeringen nu investerar i en rejäl polistillväxt i Stockholm för att bryta vårens våldsspiral med 16–17 sprängningar och fortsatta skjutningar. Men jag har inte sett någon plan för detta, utan man lånade i januari in poliser som kom till Stockholm kortsiktigt.

Då måste jag upprepa frågan: Hur ser den långsiktiga planen ut för fler permanenta poliser i Stockholm?

Anf. 37 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Tack, Mattias Vepsä, för möjligheten att få diskutera den här viktiga frågan i dag! Ja, jag ska komma till planen, men låt oss ändå börja med resultaten.

Socialdemokraterna styrde i åtta år. De klev av bryggan på en oljetanker som i många viktiga avseenden stävlade åt fel håll. En viktig och allvarlig fråga var just situationen när det gäller antalet poliser i Stockholm.

Under perioden 2015–2023 var det alltså en tillväxt med 14 poliser, och lejonparten av dem kom till 2023, efter att vi hade tillträtt. Det var ju en total frånvaro av tillväxt av poliser i Stockholm under de åtta år som Socialdemokraterna styrde.

Nu har vi klivit på oljetankern och försöker rikta om den för en ny kurs som kan ge en helt annan volym när det gäller antalet poliser i Stockholm.

Att det tillkom 119 nya poliser under förra året innebär naturligtvis inte att vi är i mål med omriktningen, men det är alltså 85 procent mer bara under förra året än den sammantagna tillväxten under hela den period som omfattar Socialdemokraternas åtta år plus ytterligare ett år efter det.

Det första vi ska ta fasta på är att det som nu görs nationellt från regeringen och Polismyndigheten och lokalt i polisregion Stockholm nu börjar bita.

Låt mig ta upp ett annat uttryck för det. Jag var på besök på Södertörn och på polisutbildningen där i förra veckan. I pressklipp från den gångna mandatperioden kan man se att det inför varje termin, i synnerhet vårterminerna, var rubriker om att platser på Södertörns polisutbildning gapade tomma. Det har vänt nu. Nu är det fullt. Det är fullt nästa termin. Jag tror att det är 80 personer som har klarat kvalifikationskraven och nu står i kö för att komma in. Man förbereder en expansion för att nästan fördubbla antalet utbildningsplatser på Södertörns polisutbildning. Detta är helt centralt eftersom ungefär 85 procent av de studenterna sedan blir poliser i just Stockholm. Det är en mycket väsentlig del av den plan som jag redogjorde för tidigare.

Prot. 2024/25:96

4 april

Svar på
interpellationer

När vi talar om just utbildningens betydelse för polistillväxten kan jag nämna att vi från regeringens sida försöker investera på olika sätt och göra den mer attraktiv. Att vi nu möjliggjorde en höjning av aspirantlönerna från 15 000 till 23 000 kronor – den första höjningen på 23 år – är ett väldigt viktigt inslag i detta. Att vi nu hittar en modell för att skriva av studieskulder är en annan viktig del. Från vårt håll underbygger vi en mycket väsentlig del i planen, nämligen attraktiviteten i polisutbildningen. Vi ser till att det byggs ut fler platser på polisutbildningen, inte minst på Södertörn, där utbildningen är så central för rekryteringen till Stockholm. Därutöver redogjorde jag för det mycket metodiska arbete som sker inom polisen för att långsiktigt kunna säkerställa att tillväxten fortsätter.

Sammantaget kommer det, när vi blickar framåt, naturligtvis att ta en viss tid att kompensera för hela den frånvaro av polistillväxt som vi kan se när vi blickar bakåt. Men det senaste årets vändning med en 85-procentig ökning av antalet poliser i Stockholm jämfört med hela tillväxten under de gångna åtta nio åren är ett viktigt uttryck för att planen börjar bita. Vi är på rätt väg. Stockholmarna har goda skäl att efterfråga fler poliser på gator och torg, och de poliserna är på väg.

Anf. 38 MATTIAS VEPSÄ (S):

Herr talman! Det är klart att vi kan glädjas över att den omläggning av kriminalpolitiken som påbörjades 2014 nu också bär frukt – det vill säga fler utbildningsplatser, fler polisutbildningar och fler poliser. Det är ett resultat av den omläggning som sker.

De delar som justitieministern pekar på med aspirantlönerna och förslaget om avskrivna studiemedel – vi får hur det kommer att se ut – är delar som mycket riktigt kan ge effekt om ett antal år. En av de stora utmaningarna som polisen själv och även Brå pekar på när det kommer till att garantera fler poliser i Stockholm är levnadsvillkoren i vår stad.

Om vi nu ska fortsätta att använda liknelsen med en oljetanker som har tappat styrfart kan jag säga att jag funderar på i vilken riktning SD-regeringens oljetanker just nu är på väg. Det är en enorm byggkris, massarbetslöshet och enorma varsel. Färre bostäder produceras, och välfärden sätts under press. Det blir svårare att leva. Och det är klart att allt detta blir ännu tuffare i Stockholm, där priserna är högre och där bostäderna är färre.

Är det något som Polisförbundet och polisen här i Stockholm har jobbat hårt med är det att tillgängliggöra bostäder för de aspiranter och poliser som vill komma till vår stad och göra ett väldigt viktigt arbete. Vi ser att regeringen pratar om att öka incitamenten, men man levererar en verklighet som går stick i stäv med det mål man har satt upp. Just välfärdsarbetare, poliser och sjukhuspersonal får det tuffare att hitta bostad och leva i Stockholmsregionen, för man för inte en politik för helheten.

Det vore intressant om justitieministern kunde resonera lite grann på djupet och inte bara pratar om generella lösningar. Vi kan från Socialdemokraternas sida återkomma när gäller avskrivning av CSN-medel för polisutbildningen, men vi har ju inte sett det förslaget än. Det är ett förslag som ligger långt fram i tiden. Men hur vore det att titta på fler lösningar just för Stockholm med tanke på den höga utsatthet för brott som är verklighet här? Det duger inte med Instagraminlägg där man säger att man just nu gör enorma satsningar.

Det vi hör om här är satsningar som ligger långt fram i tiden. Det är generella satsningar för fler poliser och ett attraktivare polisyrke. Vi kan vara överens om att det behövs, men för att lösa utmaningarna här och nu, så att man inte behöver förlita sig på omförflyttningar och kortsiktiga inlån av personal, krävs någonting annat.

Trots en 85-procentig ökning i relation till vad vi såg tidigare år – de här 120 poliserna – skulle det med den tillväxttakten ta ungefär tio år att komma i kapp. Och med tanke på ytterligare tillväxt i övriga landet skulle det ta ytterligare tid för Stockholm att få den tillväxt och de nödvändiga resurser som krävs. Det handlar om att kommun, region och stat hand i hand och sida vid sida ska kunna ta sitt ansvar för att pressa tillbaka den grova organiserade brottsligheten också i Stockholm.

Anf. 39 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Väldigt mycket av det som görs har naturligtvis effekt nu – inte först långt fram i tiden. Aspirantlönerna höjdes per den 1 januari i år. Möjligheten att få sina studieskulder avskrivna gäller från och med höstterminen 2024, det vill säga från och med i höstas. Det har effekt här och nu. Lönertiläggen som går till poliser i Stockholm sker här och nu. När det gäller tillgången till bostäder i samspel med regionen pågår ett arbete här och nu, som har effekt här och nu. Samspelet med andra branscher, som säkerhetsbranschen, när det gäller likartade utmaningar är sådant som sker här och nu.

Vi ser effekterna här och nu. Vi ser att det nu är fullt på polisutbildningen på Södertörn. Vi vet att det är betydelsefullt eftersom, som jag sa, 85 procent av de studenterna erfarenhetsmässigt hamnar i Stockholmsområdet. Det är fullt nästa termin, och det är 80 sökande som är kvalificerade för utbildningen som står i kö. Detta får effekt här och nu.

Det är inte så att glappet mellan den permanenta tillförseln av poliser och det långsiktiga behovet kommer att stå tomt. Det kommer naturligtvis i en övergångsperiod att behöva fyllas på vid behov också från andra håll. Men för första gången sedan den stora polisreformen 2015 finns det nu en realistisk plan. Det är saker och ting som händer här och nu och som har fått omedelbar effekt. Det har bland annat blivit en 85-procentig ökning av antalet nya poliser i Stockholm under ett enda år. Det kan jämföras med vad som hände under de nio föregående åren.

Det krävs mer – vi ska investera ytterligare – från Polismyndigheten nationellt och från regionen lokalt. Men för första gången någonsin finns det en plan. Den är konkret. Den handlar om ett samspel mellan regering, myndighet och polisen lokalt, och den ger effekter här och nu.

Jag skulle vilja lägga till en fråga som inte är helt betydelselös i sammanhanget. Det finns ett lokalt samspel som är väldigt viktigt, i det här fallet med Stockholms stad. Det är en realitet att polisen nu måste anställa ordningsvakter för att kompensera för de långtgående neddragningar av ordningsvakter som har skett i Stockholms stad.

Jag skulle säga att ett bra bidrag lokalt från det socialdemokratiska styret vore att värna en arbetsfördelning och ett samspel som gör att kommunen tar sitt ansvar på ordningsvaktssidan så att polisen inte behöver lägga resurser på att kompensera för de neddragningar som har gjorts. På det sättet skulle polisen kunna lägga ännu mer resurser på den polisiära tillväxten, lägga ännu mer fokus på de rent polisiära uppgifterna och få till

stånd ett ännu bättre trygghetsskapande arbete i samspel med kommunen – till gagn för medborgarna, till gagn för den fältpersonal som inte vågar vara ute när det är mörkt och till gagn för den långsiktiga utvecklingen både i Stockholms stad och i hela Stockholmsregionen.

Anf. 40 MATTIAS VEPSÄ (S):

Herr talman! Trots SD-regeringens ekonomiska politik går saker och ting i rätt riktning även i Stockholm. Bara i veckan fick vi en nyhet presenterad av polisen och kommunledningen. Antalet öppna drogscener har gått tillbaka med åtta stycken i Stockholm. Under Moderaterna växte de. De gick tillbaka även under Socialdemokraternas föregående maktinnehav i Stadshuset. Sedan hade vi tyvärr en parentes när de växte.

Vi ser hur trygghetsbarometern visar en liten men ändå positiv utveckling där fler stockholmare känner sig trygga.

Om Moderaterna skulle få chansen att styra i Stockholms stadshus skulle det innebära 1,8 miljarder kronor mindre till välfärden i vår stad. Man kan lägga ihop regeringens ekonomiska politik, med urgröpta statsanslag, och den ideologiska övertygelsen om att hålla tillbaka skattehöjningen. Man har avfärdat den socialdemokratiska skattehöjningen, som ovillkorligen gick till just skola och sociala insatser för att bryta gängens utveckling men också öka möjligheten för vanliga barnfamiljer att skicka sina barn till en väl fungerande skola. Det skulle då innebära cirka 2 500 färre anställda när det gäller vår välfärd här i Stockholm.

Ska vi prata om att gå hand i hand och i samma riktning skulle vi socialdemokrater säga: Det krävs både och. Det krävs att staten tar sitt ansvar för att upprätthålla ordning och reda. Det handlar om fler poliser och om synliga poliser ute på gator och torg. Vi behöver också ha en välfärd som fungerar med socialsekreterare, fältassistenter och skola. Det är inget stopp för att anställa ordningsvakter i våra stadsdelar, men skillnaden är att stadsdelarna själva får göra valet. Resultatet så här långt är ökad trygghet, färre drogscener och en utveckling i rätt riktning, trots SD-regeringens ekonomiska press på kommunerna.

Anf. 41 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Att de öppna drogscenerna försvinner i Stockholm – inte bara i Stockholms stad utan även i kommuner runt Stockholm, varav en del är moderatstyrda – är framför allt ett resultat av de nya preventiva vistelseförbuden.

Jag är glad att Socialdemokraterna ställde sig bakom dem i kammaren. Dessvärre haglade det av reservationer från Socialdemokraternas underlag även i den frågan, så det är väl högst tveksamt om de hade kunnat komma på plats under socialdemokratiskt styre. Men med det sagt: Det är bra att de är på plats.

De har haft en revolutionerande effekt. Jag var i Fittja – det är förvisso Botkyrka kommun – i förra veckan. Där säger man att det inte har varit så tryggt som nu på 25 år, och det beror på polisens tillämpning av de preventiva vistelseförbuden. Jag har varit i Rågsved och på andra ställen i Stockholms stad. Detta har fått motsvarande effekt där. Det är fantastiskt.

Nya effektiva verktyg, nya resurser och nya arbetssätt biter.

Det är också enastående, trots allt, att vi förra året såg en 85-procentig ökning av antalet poliser i relation till vad som skett de gångna nio åren. Det är ett resultat av en medveten omläggning och etablerandet av en konkret plan. Det handlar om regeringens insatser, inte minst när det gäller investering i tillväxt. Det handlar om möjligheter för polisen att arbeta med höga löner, om aspirantlönerna och om investeringar i polisutbildningen. Det handlar om allt det som sker i myndigheten och allt det som sker lokalt här i Stockholm. Det börjar nu bita, och det är ett väldigt viktigt besked till stockholmarna.

Det spelar roll vem som styr. Det spelar roll vad vi gör. Det är inte ödesbestämt att Stockholm ska ha en nettotillväxt som är negativ när det gäller poliser när resten av landet växer. Nu vänder det. Nu ska vi göra allt vad vi kan för att hålla i det, till gagn för Stockholm och till gagn för Sverige.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Prot. 2024/25:96

4 april

Svar på
interpellationer

§ 11 Svar på interpellation 2024/25:544 om tjejer i gängkriminalitet

Anf. 42 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Anna Wallentheim har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att säkerställa att tjejers utsatthet inom gängkriminalitet synliggörs och att rätt insatser finns för att hjälpa dem att ta sig ur kriminalitet och exploatering.

Regeringen bedriver ett intensivt och omfattande reformarbete för att minska brottsligheten och stärka brottsoffers ställning. Samtidigt är kunskapen om kvinnors och flickors deltagande i kriminella nätverk begränsad, även om kvinnors och flickors olika roller i de kriminella miljöerna har uppmärksamats alltmer de senaste åren.

Polisen har också uppmärksammat att rättsväsendet och andra aktörer ofta identifierar kvinnor och flickor främst som offer. Det har inneburit att kvinnors agerande i kriminella miljöer inte har belysts och tydliggjorts i tillräcklig omfattning. Men kvinnors och flickors delaktighet i kriminella miljöer är mer utbredd än vad som tidigare har antagits.

För att öka kunskapen på området har regeringen gett Brottsförebyggande rådet, Brå, i uppdrag att studera vilka brott och sysslor som tenderar att utföras av kvinnor och flickor i kriminella nätverk. I uppdraget ingår även att studera kvinnors och flickors situation och utsatthet för våld. Brå ska också föra fram uppslag och rekommendationer gällande hur kvinnors och flickors involvering i kriminella miljöer kan motverkas.

Förutfattade meningar om kvinnors och flickors deltagande i brottslighet riskerar att leda till att de varken identifieras som kriminella aktörer eller får den hjälp de behöver för att kunna lämna kriminaliteten bakom sig. Aktörer som arbetar med stöd till avhoppare behöver i högre grad kunna identifiera situationer och genomföra insatser i fall där kvinnor och flickor är involverade i organiserad brottslighet.

Med anledning av detta gav regeringen i oktober förra året Polismyndigheten, Kriminalvården, Statens institutionsstyrelse och Socialstyrelsen i uppdrag att anpassa arbetet med stöd till avhoppare till de omständigheter som kan föreligga när flickor och kvinnor är involverade i organiserad brottslighet.

Vi vet också att kvinnor och flickor som utsätts för prostitution och människohandel utnyttjas av den organiserade brottsligheten och i kriminella nätverksmiljöer. Även personer utan tidigare erfarenhet av att utsättas för prostitution exploateras sexuellt, till exempel i syfte att betala av skulder. Regeringen prioriterar arbetet med att förebygga och bekämpa utnyttjandet i prostitution och människohandel. Bland annat stärkte regeringen i den senaste budgetpropositionen stödet till dem som är utsatta för prostitution med 10 miljoner kronor för det här året.

Regeringens plan för att trycka tillbaka den organiserade brottsligheten ligger fast: Vi ska slå hårt mot det grova våldet, strypa den kriminella ekonomin och bryta rekryteringen av barn och unga. För att öka kraften och träffsäkerheten i våra åtgärder säkerställer vi också att kunskapen om kvinnors och flickors delaktighet och utsatthet inom gängkriminella miljöer ökar.

Anf. 43 ANNA WALLENTHEIM (S):

Herr talman! I den offentliga debatten om gängkriminalitet är det ofta unga män som står i fokus. Men den bild som nu träder fram bland annat i rapporten *Osynliga och utsatta – Tjejer i och exploaterade av gängkriminalitet* visar något annat, nämligen att även unga tjejer finns mitt i den kriminella miljön – men under helt andra villkor. Deras utsatthet riskerar att förbli osynlig.

De tjejer vi pratar om i dag blir, precis som nämnts både i interpellationen och av ministern, dubbelt utsatta. Dels utnyttjas de i brottslig verksamhet som transportörer av vapen och droger, dels används de för att tvätta pengar. Vi ser också kopplingar till allt grövre brott. Men ännu oftare är de också själva utsatta för övergrepp – både psykiskt, fysiskt och sexuellt.

Vi vet att flera av dem redan från början har med sig svåra erfarenheter av våld i hemmet, trauman, psykisk ohälsa eller fattigdom. Detta gör dem extra sårbara för rekrytering, manipulation och mäns påtvingande.

Vi behöver därför en tydlig könsmedveten strategi, som kan se både unga mäns och kvinnors utsatthet. Det kan till exempel handla om att synliggöra kvinnors situation genom kartläggningar och i statistik. Det kan handla om att utveckla särskilda avhopparprogram som inkluderar både traumabehandling, skyddade boenden och långsiktigt stöd. Det handlar också om att ge både skolan, socialtjänsten och rättsväsendet bättre verktyg för att fånga upp dessa unga flickor som är på glid och skydda dem som är i riskzonen.

Rapporten, som är ett viktigt underlag, visar också att det behövs politisk kraft i detta. Detta är bakgrunden till att jag har ställt den här interpellationen till justitieministern. För precis som ministern nämner i sitt svar har rättsväsendet, Polismyndigheten och andra myndigheter utgått från att kvinnor och tjejer är offer. Nu ser vi dock att de också är delaktiga i kriminella miljöer på ett helt annat sätt än vad vi tidigare har sett.

I takt med att verkligheten har hunnit i fatt teorin blir det också tydligare att kvinnor inte bara utnyttjas. De dras också in i kriminella verksamheter på ett mer omfattande sätt än vi har sett. Så sent som i går gick det att läsa i Helsingborgs Dagblad om en narkotikaliga som upptäckts, där hälften av de nu åtalade är kvinnor. I chattar mellan kvinnorna har de också uppgett att de egentligen inte vill vara en del av detta.

Det är såklart ett svek att samhället inte har sett den här utvecklingen eller uppmärksammat den tydligare tidigare. Det krävs politiskt ansvar för att rätta till detta. Det är bra att Brå får i uppdrag att både kartlägga, synliggöra och ta fram rekommendationer för denna grupp, men det hjälper ju inte de tjejer som är utsatta redan i dag, här och nu.

Min fråga till justitieministern blir därför: Hur avser ministern att redan i dag säkerställa att tjejer i gängmiljöer inte fortsätter att osynliggöras utifrån den kunskap som rapporten jag har nämnt tar upp?

Anf. 44 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Tack, Anna Wallentheim, för möjligheten att prata om de här viktiga frågorna i dag!

Jag vill ta fasta på grundackordet i interpellationen och i mitt svar. Det är den viktiga erfarenheten av, eller insikten om, att de flickor och kvinnor vi talar om har just dubbla erfarenheter. Det är ofta på det sättet. De har erfarenhet både som förövare och som brottsoffer. Det är helt riktigt att det nog har funnits en perception av kvinnor och flickor som bara offer. Det har också gjort att rättsväsendets, och inte minst brottsbekämpningens, möjligheter och effektivitet i arbetet mot den här gruppen inte alls har varit på den nivå vi önskar oss. Det är därför det är så viktigt att frågan nu är på bordet och att det trots allt ganska snabbt bildas en mer precis uppfattning om hur problemet ser ut.

Jag vill peka på två verktyg. Det ena trädde i kraft så sent som den här veckan, och det andra hoppas vi ha på plats senare i höst. Dessa har en stor generell betydelse och inte minst en betydelse när man vill närma sig, och komma åt, problem som tidigare inte har varit helt synliggjorda. Det handlar om de rivna sekretesshinder som trädde i kraft i början på veckan. Det handlar också om möjligheten att använda hemliga tvångsmedel även mot barn under 15 år – jag menar att detta också måste kunna ske preventivt. Detta kommer att vara ett väldigt viktigt verktyg, och det ska enligt vår plan komma på plats i oktober. Det införs för att i ett tidigt skede kunna identifiera även de här deltagarna i de kriminella nätverken och tidigt kunna sätta in preventiva insatser för att bryta destruktiva mönster.

Anf. 45 ANNA WALLENTHEIM (S):

Herr talman! Det är positivt att frågan uppmärksammas mer och mer. Det är också positivt att vi nu kan riva dessa sekretesshinder. Jag vet att både ministern och vi ledamöter har fått mycket kunskap och önskemål om att det behövde förändras. Det är viktiga steg, men frågan är om det är tillräckligt.

Samtidigt som vi står här i kammaren och debatterar detta i dag är det en tyst verklighet där ute där kvinnor och unga flickor dras in i gängkriminalitet. De används som transportörer, de används som måltavlor och vi vet tyvärr att de också används som betalmedel i gängens miljöer.

Jag förstår att ministern också talar om behovet av mer kunskap. Detta behövs, det håller jag med om. Men vi vet redan en del om detta. Vi vet att många av de här unga tjejerna kommer från hem med trauman, de kommer från hem med våld och de kommer med psykisk ohälsa. Vi vet att de söker trygghet men möts av manipulation. Vi vet att det när samhället misslyckas är lätt att fånga upp dessa unga flickor som mår dåligt. Då blir steget in i kriminalitet alldeles för enkelt och vägen ut nästan omöjlig.

Här spelar kommunerna en avgörande roll. Jag vill vara tydlig med det. Vi vet dock att många kommuner redan i dag går på knäna. De kämpar redan i dag med att lyckas fånga upp alla de unga pojkar som är på glid. De har inte resurser att också se dessa tysta tjejer. När välfärden bantas och skärs ned minskas också möjligheten att jobba förebyggande. Flickorna riskerar helt enkelt att prioriteras bort.

Nedskärningar i välfärden kan aldrig vara lösningen på brottsligheten. Vi behöver tjejspecifika avhopparprogram där man kan jobba med skydd, vård och långsiktighet. Det behövs tvärprofessionella team där polis, socialsekreterare och skola kan samarbeta och vara könsmedvetna om hur det ser ut både för unga pojkar och för unga flickor. Det behövs också riktade och generella resurser till våra kommuner och regioner för att de ska kunna ta itu med det här problemet.

Min fråga till justitieministern blir därför: Hur tänker regeringen säkerställa att flickor i gängmiljöer inte glöms bort, när vi har ett läge där kommunernas resurser redan i dag är ansträngda och otillräckliga för att nå alla de unga pojkar som är på glid?

Anf. 46 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Ett viktigt sätt att åstadkomma det är naturligtvis att få det underlag som vi nu har beställt från Brå och som ska komma efter sommaren. Det ska både med hög upplösning belysa problemet och strukturererna – hur detta ser ut – och föreslå precisa verktyg, åtgärder och metoder för att komma åt det.

Det hade naturligtvis varit mycket bättre om underlaget hade funnits på plats tidigare, men det har det inte gjort. Nu gör vi det här jobbet, och det kommer att ge oss i Sverige – oavsett om vi verkar nationellt, kommunalt, genom en statlig myndighet eller i ett annat sammanhang – bättre underlag och mer effektiva verktyg för att komma åt den här problematiken.

Jag vill ta fasta på det Anna Wallentheim säger. Det här betyder inte att vi helt och hållet saknar kunskaper i dag; tvärtom står vi här och talar om ett problem utifrån ett underlag som ändå säger en hel del om problemets djup och vidd. De insikterna implementeras med full kraft redan i dag, exempelvis i polisens arbete.

När det gäller den reform som trädde i kraft den 1 april och att riva sekretesshindren vill jag ändå säga att det är lätt att liksom spola förbi de stora reformerna när de väl är på plats. Apropos Brå var jag på deras 50-årsjubileum för någon månad sedan, och som det brukar vara på jubileer hölls ett quiz. En fråga var vad det första numret av Brås tidning Apropos, som kom för 50 år sedan, handlade om. Svaret var att det handlade om att riva sekretesshindren.

Det har gått 50 år, och nu är det här på plats. Jag skulle säga att det inte minst har betydelse för kvinnor och flickor, och då inte bara i den gängkriminella kontexten utan över huvud taget när det gäller brottsutsattheten. Bara för att dra en parallell till ett annat område, nämligen mäns våld mot kvinnor: Brottsupplaskningen när det gäller de mord på kvinnor som sker i nära relationer är 100 procent. Det är inte där skon klämmer, utan problemet är att det inte finns information i systemet tidigare så att exempelvis polisen genom preventiva insatser kan se till att mordet över huvud taget inte äger rum.

I hög grad är det så även på andra områden av det här slaget, det vill säga att bristande information i brottsbekämpningen gör att det också är svårare att vidta preventiva åtgärder i ett tidigare skede. I och med den informationsdelning från andra delar av samhället – såsom den kommunala socialtjänsten, skolmiljön och annat – in i brottsbekämpningen som kommer när vi får full kraft i den reform som trädde i kraft här tidigare i veckan är det min uppfattning att polisen kommer att få bättre förutsättningar att arbeta mer precist och med större effekt även mot den grupp av både brottsoffer och förövare som vi talar om här i dag.

Anf. 47 ANNA WALLENTHEIM (S):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaren. Jag uppskattar att frågan om tjejs utsatthet nu är uppe på agendan. Det behövs, och vi behöver vara ännu fler som pratar om detta.

Jag märker att ministern delar min syn på problematiken, och det är såklart jätteviktigt. Däremot saknar jag ministrarnas respons när det gäller kommunernas svåra ekonomiska situation. Hur ska kommuner som i dag inte ens hinner fånga upp alla de pojkar som är på glid även lyckas fånga upp de tjejer som smälter in, är tysta och anpassar sig tills det är för sent? Välfärden måste vara den första och starkaste insatsen mot kriminalitet. När den monteras ned blir det de mest utsatta som betalar priset.

Det är såklart tråkigt att en högerregering inte vill se den problematiken och inte ger kommunerna och regionerna de resurser de faktiskt behöver utan som vanligt väljer att i stället sänka skatten för de rikaste. Vi kan inte bara stå här och prata om att vi ska vara hårda mot kriminaliteten i sig, utan vi måste också bygga starka samhällen där det finns vuxna runt våra barn och unga. Det krävs tidiga insatser, det krävs en trygg vuxennärvaro och det krävs verkliga vägar ut ur kriminalitet.

Ska vi ta brottsligheten på allvar måste vi också ta våra barns och ungas verklighet på allvar. Ska vi kunna förebygga brott och försvara det mest grundläggande i vårt samhälle, vilket måste vara människors rätt att vara trygga, måste vi också ge ökade resurser till våra regioner och kommuner så att vi kan börja där vi måste börja.

Anf. 48 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! I diskussionerna om rättspolitik blir det en eller två rundor där jag uppskattar väldigt mycket av det som sägs, men sedan hamnar vi slentrianmässigt i en kanske lite mer vänsterslapp diskussion om ekonomisk politik. Jag kan gärna ta den frågan också.

För det första kan jag konstatera att det fanns en tid då Socialdemokraterna talade om värdet av att trycka tillbaka inflationen. Det har nu gjorts, förvisso i osäkra ekonomiska tider. Vi har gjort allt vi kan för att säkerställa att kommunernas pengar lika lite som medborgarnas pengar tappar i värde. Det är otroligt betydelsefullt för att de ska kunna investera i välfärden. Det innebär att kommuner och regioner bara när det gäller minskade pensionskostnader har mer än 50 miljarder kronor mer att röra sig med det här året jämfört med förra året. Det är otroligt viktigt.

För det andra kan jag konstatera att det också fanns en tid då socialdemokrater talade om vikten av arbete och arbetslinjen. Höjda skatter ser vi nu i form av tullar och tariffer, vilket kommer att få enastående negativa konsekvenser för vanligt folk. Också höga skatter på arbete får sådana konsekvenser, vilket är drivkraften för att sänka skatterna på arbete och se till att människor kommer i arbete och får en egen försörjning – och på det sättet bidra till att finansiera den välfärd som naturligtvis är helt central för det brottspreventiva arbetet.

I den delen tycker jag alltså att Anna Wallentheim, som jag uppskattar väldigt mycket, dessvärre inte har större stringens än någon annan på vänsterkanten. Men i övrigt uppskattar jag väldigt mycket det som förs fram i talarstolen här, det vill säga vikten av att lyfta fram flickor och kvinnor som på olika sätt har varit osynliggjorda i den här problematiken – både som offer och som förövare – och att vi nu med gemensamma krafter driver upp frågorna på agendan och synliggör dem, säkerställer att det blir ett bättre beslutsunderlag och dessutom kommer att addera verktyg som med kraft kan angripa den här situationen. Det är utmärkt.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 12 Svar på interpellation 2024/25:550 om klimataktivisters hot om aktioner mot svensk infrastruktur

Anf. 49 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Pontus Andersson Garpvall har frågat mig om jag och regeringen, i samråd med våra brottsbekämpande myndigheter, har vidtagit några åtgärder för att mildra de eventuella effekterna av aktioner mot svensk infrastruktur under påskhelgen eller om vi har för avsikt att göra det.

Att blockera en väg eller på andra sätt störa infrastrukturen riskerar inte bara att orsaka förseningar och frustration utan kan även störa utryckningar och brådska transporter. Sådana ageranden är också straffbara. Sabotage, sabotage mot blåljusverksamhet, ohörsamhet mot ordningsmakt och egenmäktigt förfarande är några av de brottsrubriceringar som kan vara aktuella.

Det är polisen som ansvarar för åtgärder mot brott och ordningsstörningar i samband med manifestationer av olika slag, och enligt myndigheten står man väl rustad för att mildra eventuella effekter av aktioner mot infrastrukturen även under påskhelgen. Om den allmänna ordningen störs kan polisen ingripa genom att exempelvis avlägsna en person från en vägbana. Polisen kan också upplösa en allmän sammankomst som medför en

allvarlig störning av trafiken. Om brott begås är polisen förstås skyldig att ingripa.

Rätten att demonstrera är central i en demokrati, och alla begränsningar i den rätten måste möta krav på legalitet, nödvändighet och proportionalitet. Med det sagt kan aktioner som stör infrastrukturen ha ytterst samhällsskadliga och farliga konsekvenser. Regeringen ser därför med största allvar på denna fråga och följer utvecklingen noga.

Anf. 50 PONTUS ANDERSSON GARPVALL (SD):

Herr talman! Våren är här, och med våren börjar klimataktivisterna återigen röra sig ut från sina kollektiv för att störa arbetande människor på väg till sina jobb, ambulanser på väg till akuten och poliser i full färd med att bekämpa kriminalitet. Vi har sett gång på gång hur personer som inte verkar ha något bättre för sig ägnar sin tid åt att förstöra för andra människor. Biltrafik blockeras, möten tvingas avbrytas och flygavgångar försenas eller stoppas – allt till en stor kostnad för svenska staten och enskilda individer.

Tidigare i år hotade aktivistgrupper att genomföra en mängd aktioner mot svensk infrastruktur i påskhelgen. Att de väljer just denna helg beror sannolikt på att många svenskar under den veckan väljer att resa i väg för att dels träffa nära och kära, dels semestra.

Flera av de mest aktiva personerna inom svensk klimataktivism är kända av polisen sedan tidigare. Samma personer har, när de blivit dömda för olika typer av aktioner, tydliggjort att fängelsestraff eller böter inte kommer att stoppa dem från framtida aktioner mot exempelvis svensk infrastruktur. Det är tydligt att dessa återfallsförbrytare inte avskräcks från att begå nya brott med den lagstiftning vi har i dag.

Inom Tidöavtalet är Sverigedemokraterna och regeringen överens om att ta fram en så kallad förvaringsdom – det som nu kallas säkerhetsstraff. Detta ska i korthet vara ett icke-tidsbestämt straff för personer med hög risk att begå nya brott. Min uppfattning är att klimataktivisterna eller andra återfallsförbrytare som visar likgiltighet inför lagen och är redo att begå nya brott så fort de fått sitt straff borde omfattas av ett framtida säkerhetsstraff. Oavsett hur säkerhetsstraffet utformas har vi i dagsläget inte någon sådan lagstiftning tillgänglig. Våra brottsbekämpande myndigheter behöver en plan för att förebygga och snabbt hantera påskens förmodade attacker mot svensk infrastruktur.

Med anledning av detta ställer jag följande fråga till justitieminister Gunnar Strömmer: Vilka typer av förberedelser kan polisen i dag använda sig av för att vara väl förberedd för den här typen av hot mot svensk infrastruktur och för allmän ordning i det offentliga rummet?

Anf. 51 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Jag tackar för möjligheten att diskutera dessa viktiga frågor.

Jag vill först säga någonting om straffen. Det beror naturligtvis på vilken brottslighet det handlar om. Om man exempelvis begår väldigt grova brott som stör, försvårar eller förstör för blåljusverksamheten är straffskalan väldigt omfattande; sådana brott kan redan i dag leda till livstids fängelse. Över hela skalan av aktioner och påföljder finns det alltså redan i dag möjlighet till väldigt ingripande konsekvenser.

Prot. 2024/25:96
4 april

Svar på
interpellationer

Det handlar dock även om prevention. De brott som aldrig äger rum är de bästa brotten, och de störningar som inte äger rum är de bästa störningarna. Polisen vidtar alltid förberedelseåtgärder för att kunna möta ordningsstörningar av olika slag som man har anledning att befara. Utan att gå in närmare på exakt vilka åtgärder polisen har vidtagit kan jag säga att jag efter en fråga från departementet till polisen, som ställdes med anledning av ledamotens fråga, har fått beskedet att polisen är väl förberedd för att hantera denna typ av aktioner om de skulle inträffa under påskhelgen eller i påsktrafiken.

Anf. 52 PONTUS ANDERSSON GARPVALL (SD):

Herr talman! Jag tackar ministern för svaret och för de samtal han haft med brottsbekämpande myndigheter.

Säkerhetsstraff är en central del av Tidöavtalet vad gäller straffrättsliga frågor och kommer sannolikt att spela en viktig roll i utformandet av straffskärpningarna inom svenskt rättssystem. I Sverige har vi sett otaliga exempel på återfallsförbrytare som så fort de blivit frisläppta helt enkelt inte kan hålla sig från att begå nya brott, ofta på samma tema som tidigare. Två exempel på personer som dessa är Gryningspyromanen och Nytorgsmanen, för att ta ett mer aktuellt fall. Det är en säkerhetsrisk att ha dessa typer av personer fria i det svenska samhället, och därför behöver vi den här typen av säkerhetsstraff.

Skillnaden mellan dessa två exempel och klimataktivisterna, som den här debatten handlar om, är att de senare är ideologiskt motiverade att begå brott. De gör det inte i första hand av egenintresse utan ser sig som en del av något större. Som en närmast religiös rörelse har de en teori om världens undergång, och för att undvika denna väljer de att äta och leva på ett visst sätt. De missionerar till och med för att varna andra människor för den stundande undergången. Vissa ser säkert Greta Thunberg som en profet.

Frågan jag resonerar kring är huruvida det vore rimligt att i framtiden kunna använda sig av säkerhetsstraff även för personer som gång på gång döms för olika ideologiskt motiverade aktioner mot exempelvis svensk infrastruktur. Dagens lagstiftning är inte på något sätt avskräckande, då straffen är alldeles för korta för dem som döms till fängelse. Dagsböterna blir ofta låga om aktivisterna saknar arbete, och eventuella bötesstraff kan enkelt betalas av med hjälp av crowdfunding eller andra former av insamlingar. Det är i dag närmast riskfritt att begå den här typen av brott om man är ideologiskt motiverad, så länge man inte begår de grövsta formerna av brott, som ministern nämnde tidigare.

Om personer som gång på gång begår aktioner mot svensk infrastruktur i stället hade riskerat att få ett icke-tidsbestämt straff för sina handlingar hade de sannolikt avskräckts mer. Min bestämda uppfattning är att vi inte ska ta lätt på den här typen av aktioner. De är ofta farliga, och de är även kostsamma för Sverige, svenska företag och enskilda individer.

Jag förstår att ministern kanske inte vill kommentera nuvarande lagstiftningsprocesser gällande säkerhetsstraffet, men ser ministern några andra möjliga förändringar av lagstiftningen för att stoppa den här typen av aktioner?

Anf. 53 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Det är naturligtvis helt rätt att vi måste ta den här typen av aktioner, som är brottsliga, på allvar. Jag vill dock understryka att rätten till uppfattningar – även sådana vi inte gillar – är grundlagsskyddad. Det är väldigt viktigt att understryka betydelsen av att ordningsmakten har en långtgående skyldighet att säkerställa att också sådana manifestationer kan få äga rum.

Däremot handlar det inte om att skydda manifestationer som får en allvarlig negativ inverkan på andra människors rörelsefrihet och möjlighet att ta sig fram i trafiken. Det kan till exempel handla om ambulanspersonal eller personal i brottsbekämpande verksamhet. Det omgivande samhället måste förstås se utomordentligt allvarligt på aktioner som får den typen av effekter, och det gör polisen.

Jag utesluter inte att det kan finnas anledning att på det straffrättsliga området se över de straff som kan bli aktuella i de här fallen. Det pågår en påföljdsutredning som ska komma med förslag under våren. Vi har redan ändrat reglerna och sänkt tröskeln för obligatorisk häktning så att man kan häkta i fler fall när det gäller brottslighet som rör sig i den nedre delen av straffskalorna, vilket det ofta är fråga om i de här fallen.

Vad gäller det kommande säkerhetsstraffet är jag tveksam till att vi ska sätta vårt hopp till just den lagstiftningen. Den riktar ju in sig på väldigt allvarlig brottslighet; man måste upp ganska högt i straffvärde för att den typen av påföljder ska bli aktuella. Det ska dessutom handla om upprepad brottslighet och risk för ytterligare återfall i allvarlig brottslighet. Det utesluter inte att denna lagstiftning skulle kunna träffa någon som exempelvis vid upprepade tillfällen gjort sig skyldig till synnerligen grovt blåljussabotage, alltså om det handlar om brottslighet som är så pass allvarlig att man kommer högt upp på straffskalan och som dessutom sker vid upprepade tillfällen. Jag tror dock att vi i första hand ska sätta vårt hopp till den övriga straffrätten.

Polisen tar under alla omständigheter detta på största allvar och försöker med olika preventiva insatser säkerställa att den här typen av samhällsskadliga aktioner inte äger rum från början.

Anf. 54 PONTUS ANDERSSON GARPVALL (SD):

Herr talman! Jag tackar återigen ministern för svaret.

Jag känner egentligen inte att jag behöver förlänga diskussionen. Liksom ministern är jag trygg med att polisen och våra brottsbekämpande myndigheter står väl rustade för att möta hoten från olika aktivistgrupper. Min förhoppning är att människor runt om i Sverige inte ska behöva drabbas av dessa gruppers olika aktioner, vare sig under påskhelgen eller någon annan gång under året.

Men även om polisen står väl rustad för att hantera den här typen av incidenter är min bestämda uppfattning att vi behöver skarpare lagstiftning på området. Vi behöver en lagstiftning som känns till den grad att personer helt enkelt kommer att avstå från den här typen av samhällsstörande verksamhet. Förseningar innebär stora samhällskostnader, och kostnaden för ett liv som inte kan räddas därför att en ambulans inte kommer fram i tid går inte att mäta i kronor och ören.

Jag känner mig ändå trygg med polisens arbete och är nöjd med att även justitieministern tar frågan på allvar.

Anf. 55 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Jag tackar än en gång Pontus Andersson Garpvall för möjligheten att få lyfta fram dessa viktiga frågor i dag.

Som jag sa inledningsvis är rätten att demonstrera central i en demokrati, och alla begränsningar i den ska förstås bygga på krav som legalitet, nödvändighet och proportionalitet. Men med det sagt innebär det ingen rätt att genomföra aktioner som stör infrastrukturen på ett allvarligt sätt med ytterst samhällsfarliga och skadliga konsekvenser. Det betyder också att straffen för denna typ av verksamhet måste återspegla brottets allvar, och här finns mer att göra. Det betyder förstås också att våra brottsbekämpande myndigheter, framför allt polisen, tar denna brottslighet på stort allvar och vidtar preventiva åtgärder för att om möjligt undvika att den typ av aktioner som stör just infrastrukturen på ett samhällsfarligt sätt över huvud taget äger rum. Det gäller även påskhelgen.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 13 Svar på interpellation 2024/25:560 om polisstationen i Hallstavik och den lokala polisnärvaron

Anf. 56 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Mathias Tegnér har frågat mig om jag avser att vidta några generella åtgärder för att rädda polisstationen i Hallstavik och om jag menar att nedläggningen av polisstationen i Hallstavik ligger i linje med principen att återupprätta en lokalt synlig och trygghetsskapande polis.

Låt mig börja med den andra frågan. För regeringen är en ökad lokal polisnärvaro en prioriterad fråga. Ett uttryck för det är att rikspolischefen har fått ett tydligt förändringsuppdrag att säkerställa en lokalt synlig och trygghetsskapande polis och en god service till medborgarna. Regeringen arbetar också målmedvetet för att nå målet att polistätheten i Sverige ska motsvara genomsnittet i EU.

För att möjliggöra den fortsatta polistillväxten och stärka polisaspiranternas villkor har Polismyndigheten i budgeten för 2025 tillförsäkrat 1 miljard kronor. För att få fler att söka till och genomföra polisutbildningen har vi i årets budget även aviserat att vi avser att lämna förslag om att de som studerar vid polisutbildningen från hösten 2024 eller senare under vissa förutsättningar och villkor ska få sina studielån avskrivna eller återbetalda. I förra veckan fick en utredare i uppdrag att närmare precisera på vilket sätt detta ska ske.

I regleringsbrevet för 2024 angav regeringen ett nytt mål för Polismyndigheten: att öka den lokala närvaron i hela landet. Detta följer vi nu upp genom ett särskilt återsäkringskrav.

Polisiär närvaro i hela landet handlar också om att polisen ska tillhandahålla en god service till medborgarna och vara tillgänglig på telefon och digitalt. Vi vet att svarstiderna vid polisens kontaktcenter tidigare har varit så där, och vi har satt fokus på det. Nu kan jag konstatera i Polismyndighetens årsredovisning att svarstiderna förbättrades avsevärt under förra året. Myndigheten har också förbättrat sin webbplats, där anmälan om brott eller lämnande av tips kan göras digitalt. Vi har också ålagt Polis-

myndigheten att redovisa vilka åtgärder som har vidtagits för att förbättra service och tillgänglighet för medborgarna.

Beslut som rör lokalisering och bemanning på enskilda orter fattas av Polismyndigheten. Myndigheten har bättre förutsättningar än regeringen att bedöma var polisstationer ska finnas och hur service och tillgänglighet ska kunna tillhandahållas på bästa sätt.

Regeringens satsningar på en fortsatt polistillväxt förväntas ge fler uniformerade poliser i yttre tjänst. Tillsammans med en tydlig styrning mot den lokala nivån och den lokala problembilden väntas Polismyndigheten fortsätta att öka polisnärvaron i hela landet, och vi fortsätter med vår styrning av myndigheten i denna riktning.

Anf. 57 MATHIAS TEGNÉR (S):

Herr talman! Jag tackar justitieministern för svaret.

Varje svensk har rätt att känna sig trygg. Jag tror att de flesta både här i kammaren och i hela vårt land skriver under på att trygghet är en odiskutabel rättighet. Att känna trygghet i sin vardag är helt fundamentalt. Att kunna lita på att polis, ambulans och brandkår finns tillgängliga när de behövs är en del av det sociala kitt som håller ihop samhället. I många delar av Sverige, också i Stockholms län, har offentlig service koncentrerats till tätorter, stadskärnor och större centralorter. Polisnärvaron är ett tydligt exempel på denna utveckling. Ett annat exempel är regeringens nu beslutade nedläggning av servicekontoren.

Bakgrunden till min interpellation är det faktum att enligt ett inriktningsbeslut kommer polisstationen i Hallstavik att läggas ned. Detta beslut är mycket olyckligt och riskerar att få allvarliga konsekvenser för tryggheten i området. Det väcker också en större fråga om statlig närvaro och tillgång till samhällsservice i hela landet.

Justitieministern talar fint om att en ökad lokal polisnärvaro är en prioriterad fråga. Att rikspolischefen har fått ett uppdrag för att skapa och säkerställa en lokalt synlig och trygghetsskapande polis är förstås positivt. Men när vi kommer till pudelns kärna, alltså polisstationen i Hallstavik, hör jag inget som indikerar att justitieministern avser att göra något. Då är det Polismyndigheten som avgör. Sanningen är dock den att Polismyndigheten är ansvarig inför regeringen. Det är på justitieminister Strömmers vaktskift som polisstationen riskerar att läggas ned.

Jag tycker att medborgarna förtjänar att veta: Är den lokala polisnärvaron på riktigt viktig för justitieministern? Om ministern vidhåller att den lokala polisnärvaron är viktig, vad avser han då att göra för att stoppa nedläggningen av polisstationen i Hallstavik? Om ministern inte avser att göra något framstår ju pratet om lokal närvaro som bara just prat. Jag frågar därför: Blir polisstationen i Hallstavik kvar eller inte?

Anf. 58 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Jag har stor förståelse för att medborgarna i Hallstavik tycker att detta är en väldigt viktig fråga. Utöver de konkreta konsekvenser som följer på ett sådant här beslut kan det säkert också väcka frågan om man ska tro på talet om en lokalt synlig och närvarande polis. Jag har också stor respekt för att lokalt förtroendevalda som företräder sina väljare lyfter upp dessa frågor här i kammaren.

Prot. 2024/25:96
4 april

Svar på
interpellationer

Jag tror dock att det är bra om man också riktar frågorna till dem som faktiskt kan fatta beslut om dem. Givetvis kan ingen justitieminister, oavsett partitillhörighet, fatta beslut om var exakt Polismyndigheten ska förlägga sina receptioner eller polisstationer. Det ligger i sakens natur att det är myndigheten som fattar dessa beslut. Det hindrar dock inte att frågan och debatten är berättigad, men den som de facto har möjlighet att påverka beslutet är chefen för polisregion Stockholm och chefen för det aktuella lokalpolisområdet.

Jag tror att det långsiktigt är bättre att vi har denna ordning. Regeringen skapar förutsättningar ekonomiskt och på andra sätt för en fortsatt tillväxt som också, helst till hundra procent, kommer ut i kapilläerna nära medborgarna. Men vid någon tidpunkt måste ansvaret för hur detta ska organiseras läggas över på den ansvariga myndigheten. Det gäller också polisstationen i Hallstavik.

Med detta sagt tycker jag dock att medborgarna i Hallstavik ställer berättigade frågor och har rätt att förvänta sig raka och substantiella svar av dem som äger detta beslut.

För regeringen är det utomordentligt viktigt att säkerställa att det finns långsiktiga ekonomiska och andra förutsättningar som möjliggör en ordentlig tillväxt av poliser och en närvaro av synlig och trygghetsskapande polis över hela landet, inklusive Hallstavik. Men det är Polismyndigheten som slutligen måste avgöra hur man disponerar dessa resurser.

Anf. 59 MATHIAS TEGNÉR (S):

Herr talman! Tack, justitieministern, för svaret!

Jag inser förstås att det är ett antal beslut som rör Polismyndigheten som också hanteras av just Polismyndigheten, men vi vet likafullt att det ytterst är regeringen och justitieministern som ansvarar för denna myndighet.

Det är klart att jag som socialdemokratisk riksdagsledamot, som har befunnit mig här i alla fall under det senaste decenniet, vet att den socialdemokratiska regeringen – förvisso i enighet – var med och lade om och byggde ut Polismyndigheten, vilket har inneburit fler polisanställda och fler poliser.

Likafullt menar jag att det är regeringens och justitieministerns ansvar att skapa förutsättningar för Polismyndigheten att se till att det blir fler polisstationer och inte färre, om man tycker att det är viktigt med lokal polisen närvaro också här i Stockholms län. Mig veterligen finns det inga planer på att öppna andra polisstationer i Stockholms län. Justitieministern får gärna rätta mig om jag har fel – ingen skulle bli gladare än jag. Effekterna av det här blir ju att det under justitieminister Strömmers vaktskift kommer att bli färre polisstationer i den region som vi befinner oss i och i den region som jag kommer från.

Frågan om vad som har hänt historiskt vill jag inte kasta mig in i. Slaget om verkligheten är något som politiker som arbetar med justitiepolitik är väldigt duktiga på att ägna sig åt. En sak känner jag mig ändå säker på: Nedlagda polisstationer är dåligt, och jag beklagar om polisstationen i Hallstavik läggs ned.

Det har skrivits otaliga artiklar om mängdbrott, och om den lokala polisnärvaron minskar finns det en risk att hanteringen av mängdbrott blir sämre. I det län som vi befinner oss i, från Norrtälje i norr, där Hallstaviks polisstation nu ska läggas ned, till Nykvarn i söder, vet vi att mängdbrott skrivs av. Det har vi läst otaliga artiklar om.

Vi vet att Polismyndigheten, trots ökade resurser, har misslyckats med att tillföra lokala polisområden nödvändiga resurser för att lösa mängdbrotten. Vi vet också att mängdbrotten – stöld, skadegörelse och bedrägerier – utgör mer än 80 procent av alla anmälda brott. Det är klart att kombinationen av nedlagda polisstationer och bilden att mängdbrott bara avskrivs riskerar att minska det stöd och den trygghet som folk känner.

Jag inser att den här debatten inte ska handla om mängdbrott, men det finns en större bild. Många uppfattar att staten drar sig tillbaka – polisstationer läggs ned, de statliga servicecentren försvinner och Polismyndigheten väljer att lägga ned ett stort antal mängdbrott. Då blir frågan: Hur kan den lokala polisnärvaron bli bättre när det blir färre polisstationer i Stockholms län?

Anf. 60 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Till att börja med tycker jag att det är väldigt relevant att tala om mängdbrottslighet och medborgarnas brottslighet. Det är en viktig del i det förändringsuppdrag som vi har gett den nya rikspolischefen.

Det görs nu en förflyttning när det gäller gängkriminaliteten. Till exempel har brottsuppleringen gått upp från 15–17 procent 2022 till över 70 procent i dag. Motsvarande förflyttning måste ske i all brottslighet som drabbar medborgarna i vardagen och som inte är gängrelaterad. Det är allt från mäns våld mot kvinnor till stölder, misshandel och tillgreppsbrott i butiker och vad det nu kan vara.

Vi vet att den lokala närvaron är helt avgörande. Polisen ska vara synlig och trygghetsskapande i det offentliga rummet men också ha en utredningsverksamhet som är lokalt förankrad och där man på ett helt annat sätt än hittills kan ta itu med den brottslighet som drabbar medborgarna i vardagen.

Jag tycker därför att det är mycket relevant att Mathias Tegnér lyfter upp den här aspekten. Det är nämligen en helt avgörande del av det som jag tycker motiverar att vi investerar så mycket av skattebetalarnas pengar i tillväxten, som måste ske lokalt, nära medborgarna. Därför tycker jag att den grundläggande frågeställningen är berättigad, och jag håller med om analysen fullt ut.

Vad gäller Stockholm är det, som vi talade om i en tidigare interpellationsdebatt i dag, en realitet att de senaste årens tillväxt inom polisen inte har kommit stockholmarna till del. Under åren 2015–2023 stannade tillväxten vid 14 poliser. Det kan jag säga är väldigt bekymmersamt sett ur medborgarnas synvinkel, i Hallstavik och på andra håll i Stockholmsregionen.

Jag är glad att vi nu investerar mycket i tillväxt, också tillväxt som kommer stockholmarna till del. Vi hade under förra året en tillväxt på 119 nya poliser, vilket var 85 procent mer än den totala tillväxten under de nio föregående åren. Det är ett sätt att från regeringens sida bidra till att det blir bättre förutsättningar att skapa trygghet för medborgarna runt om i Stockholms län.

Sedan är det ytterst så att Polismyndigheten lokalt måste avgöra hur de ska disponera sin resurs. Jag underkänner inte en enda av de frågor som Mathias Tegnér har lyft upp här i dag, säkerligen som ombud för sina väljare och medborgarna i Hallstavik, men det är polisen lokalt som måste svara på hur man väljer att disponera den ökade personalresurs som nu blir en konsekvens av att kurvorna i det avseendet äntligen har vänt.

Anf. 61 MATHIAS TEGNÉR (S):

Herr talman! Tack, justitieministern, för svaret!

Bara som en randanmärkning: Jag är inte boende i Hallstavik utan i Tyresö. Där saknas för övrigt också en polisstation – en fråga som jag har drivit i åtminstone fem år. Däremot är vårt län stort och vår valkrets likaså, och jag brinner för fler poliser och fler polisstationer i hela vårt län. Som sagt skulle det behövas en polisstation även i Tyresö kommun.

Jag är glad att vi är eniga om verkligheten. På tal om historien tror jag att det var justitieministern själv som pratade om att det var en Atlantångare som skulle vändas. Jag skulle säga att den gamla regeringen lade om, byggde ut och såg till att det kom fler poliser. Jag är glad att regeringen fortsätter på den linjen. Jag tror att det behövs mer samförstånd i de här frågorna snarare än politisk retorik.

Med det sagt är statsrådet Strömmer en god retoriker, inte tu tal om den saken, men jag vill ändå komma tillbaka till det faktum att en spade fortfarande är en spade och att kejsaren fortfarande är naken. Den lokala polisnärvaron minskar och polisstationerna i Stockholms län blir färre, inte fler.

Jag hoppas att den här debatten, ihop med andra debatter, kan leda till att nedläggningen av polisstationen i Hallstavik stoppas. För det behövs fler polisstationer, inte färre, i hela vårt land men också här i Stockholms län.

Anf. 62 Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M):

Herr talman! Tack, Mathias Tegnér, för möjligheten att få diskutera denna viktiga fråga här i dag!

Det gläder mig mycket att höra om den allmännyttiga ansatsen i uppdraget som riksdagsledamot för hela Stockholms län men också som Tyresöbo, stående på Hallstavikbornas sida. Det tycker jag är tjugigt.

Jag tycker att alla de frågor som lyfts upp här – att den tillväxt av poliser som äntligen sker även i Stockholm ska komma alla, också Hallstavik, till del – är mycket berättigade. Jag vill bara säga att jag är väldigt glad under mitt vaktskift, trots att vi vet att den tillväxt som har skett inom svensk polis under senare år över huvud taget inte har kommit stockholmarna till del. Det är en realitet.

Jag behöver inte heller tjafsa om historien. Men det är en realitet att veta varifrån vi kommer. Under det senaste året har vi sett en 85-procentig ökning av antalet poliser i Stockholm, vilket kan jämföras med 14 poliser under hela perioden 2015–2023. Det kommer att ge andra förutsättningar för ökad polisiär närvaro både ute på gator och torg nära medborgarna och i den digitala miljön, där vi vet att våra ungdomar finns i väldigt hög grad, oavsett om man bor i Stockholms stad, som jag själv, eller i Tyresö eller Hallstavik.

Inte minst är detta betydelsefullt på utredningssidan. Där är det otroligt viktigt att polisen nu gör samma resa som gjorts när det gäller gängkriminaliteten, där det har varit en fantastisk progression för utredningsresultaten. Det är viktigt att den erfarenheten nu förs över till det lokala sammanhanget så att de brott som drabbar medborgarna i Hallstavik, Tyresö och Stockholms stad kan tas på samma allvar och mötas med samma effektiva insatser som den grova organiserade brottsligheten.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Prot. 2024/25:96
4 april

Svar på
interpellationer

§ 14 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

EU-dokument

COM(2025) 84 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordningarna (EU) 2015/1017, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695 och (EU) 2021/1153 vad gäller att effektivisera EU-garantin enligt förordning (EU) 2021/523 och förenkla rapporteringskraven
COM(2025) 143 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2018/1727 vad gäller förlängning av tidsfristen för inrättandet av Eurojusts ärendehanteringssystem

Motioner

med anledning av prop. 2024/25:143 En tioårig grundskola
2024/25:3363 av Daniel Riazat m.fl. (V)
2024/25:3366 av Åsa Westlund m.fl. (S)
2024/25:3375 av Niels Paarup-Petersen m.fl. (C)
2024/25:3383 av Camilla Hansén m.fl. (MP)

§ 15 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 3 april

2024/25:580 Arbetsvillkoren inom gigekonomin

av *Eva Lindh* (S)

till statsrådet Nina Larsson (L)

2024/25:581 Studentkårens finansiering

av *Lorena Delgado Varas* (V)

till utbildningsminister Johan Pehrson (L)

2024/25:582 Gula fackförbund

av *Adrian Magnusson* (S)

till statsrådet Nina Larsson (L)

2024/25:583 Nedläggning av servicekontoret i Kungälv

av *Kenneth G Forslund* (S)

till statsrådet Erik Slottner (KD)

2024/25:584 Våldsutsatta kvinnors möjlighet att behålla sin bostad
av *Laila Naraghi* (S)
till justitieminister Gunnar Strömmer (M)
2024/25:585 Satsningar på järnvägsförbindelsen mellan Oslo och Stockholm
av *Mikael Dahlqvist* (S)
till statsrådet Andreas Carlson (KD)

§ 16 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 3 april

2024/25:979 Sanningskommissionen för det samiska folket
av *Jessica Wetterling* (V)
till kulturminister Parisa Liljestränd (M)
2024/25:980 Statlig finansiering för Riksglasskolan i Pukeberg
av *Laila Naraghi* (S)
till utbildningsminister Johan Pehrson (L)
2024/25:981 Årsrapporten från Institutet för mänskliga rättigheter
av *Erik Hellsborn* (SD)
till statsrådet Nina Larsson (L)
2024/25:982 Krigsplacering av personal inom lantbruket
av *Mikael Larsson* (C)
till statsrådet Carl-Oskar Bohlin (M)
2024/25:983 Förbudande av Onlyfans
av *Teresa Carvalho* (S)
till statsrådet Nina Larsson (L)
2024/25:984 Unga kvinnors situation på jobbet
av *Johanna Haraldsson* (S)
till statsrådet Nina Larsson (L)
2024/25:985 Åtgärder för att säkerställa att skrotningspremien når berörda bilägare
av *Rickard Nordin* (C)
till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)
2024/25:986 Balansering av va-taxan
av *Martina Johansson* (C)
till statsrådet Romina Pourmokhtari (L)
2024/25:987 Marknadskontroll och tillsyn
av *Janine Alm Ericson* (MP)
till statsrådet Benjamin Dousa (M)
2024/25:988 Bistånd för ökad jämställdhet
av *Janine Alm Ericson* (MP)
till statsrådet Benjamin Dousa (M)
2024/25:989 Justitiedepartementets arbete mot vansinneskörningar
av *Malte Tängmark Roos* (MP)
till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2024/25:990 Startbeslut för dubbelspår på Ostkustbanan
av *Peder Björk* (S)
till statsrådet Andreas Carlson (KD)
2024/25:991 Uttalande om dödade hjälparbetare i Gaza
av *Jacob Risberg* (MP)
till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

Prot. 2024/25:96
4 april

§ 17 Anmälan om skriftligt svar på fråga

Skriftligt svar på följande fråga hade kommit in:

den 3 april

2024/25:946 USA:s minskande globala engagemang
av *Olle Thorell* (S)
till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

§ 18 Kammaren åtskildes kl. 11.50.

Sammanträdet leddes
av talmannen från dess början till och med § 11 anf. 43 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

TUULA ZETTERMAN

/Olof Pilo

Innehållsförteckning

§ 1 Justering av protokoll	1
§ 2 Anmälan om återtagande av plats i riksdagen.....	1
§ 3 Avsägelse	1
§ 4 Anmälan om faktapromemorior	1
§ 5 Ärenden för hänvisning till utskott	1
§ 6 Svar på interpellation 2024/25:444 om villkoren för landets fjällräddare	2
Anf. 1 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	2
Anf. 2 KALLE OLSSON (S)	2
Anf. 3 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	3
Anf. 4 KALLE OLSSON (S)	4
Anf. 5 TALMANNEN	5
§ 7 Svar på interpellation 2024/25:491 om skattesänkningar för riskkapitalister	5
Anf. 6 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	5
Anf. 7 NIKLAS KARLSSON (S)	5
Anf. 8 KALLE OLSSON (S)	6
Anf. 9 EDWARD RIEDL (M)	7
Anf. 10 MATHIAS TEGNÉR (S)	8
Anf. 11 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	9
Anf. 12 NIKLAS KARLSSON (S)	9
Anf. 13 KALLE OLSSON (S)	10
Anf. 14 EDWARD RIEDL (M)	11
Anf. 15 MATHIAS TEGNÉR (S)	11
Anf. 16 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	12
Anf. 17 NIKLAS KARLSSON (S)	13
Anf. 18 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	13
§ 8 Svar på interpellation 2024/25:536 om folkräkning och andra åtgärder inom folkbokföringen	14
Anf. 19 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	14
Anf. 20 KALLE OLSSON (S)	15
Anf. 21 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	16
Anf. 22 KALLE OLSSON (S)	17
Anf. 23 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	18
Anf. 24 KALLE OLSSON (S)	18
Anf. 25 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	19
§ 9 Svar på interpellation 2024/25:557 om åtgärder mot skatteflykt och skattefusk	20
Anf. 26 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	20

Anf. 27	MATHIAS TEGNÉR (S)	20	Prot. 2024/25:96
Anf. 28	NIKLAS KARLSSON (S)	21	4 april
Anf. 29	Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	22	
Anf. 30	MATHIAS TEGNÉR (S)	22	
Anf. 31	NIKLAS KARLSSON (S)	23	
Anf. 32	Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	23	
Anf. 33	MATHIAS TEGNÉR (S)	24	
Anf. 34	Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M)	25	
§ 10	Svar på interpellation 2024/25:535 om långsiktig plan för fler poliser i Stockholm	25	
Anf. 35	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	25	
Anf. 36	MATTIAS VEPSÅ (S)	26	
Anf. 37	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	27	
Anf. 38	MATTIAS VEPSÅ (S)	28	
Anf. 39	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	29	
Anf. 40	MATTIAS VEPSÅ (S)	30	
Anf. 41	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	30	
§ 11	Svar på interpellation 2024/25:544 om tjejer i gängkriminalitet	31	
Anf. 42	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	31	
Anf. 43	ANNA WALLENTHEIM (S)	32	
Anf. 44	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	33	
Anf. 45	ANNA WALLENTHEIM (S)	33	
Anf. 46	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	34	
Anf. 47	ANNA WALLENTHEIM (S)	35	
Anf. 48	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	35	
§ 12	Svar på interpellation 2024/25:550 om klimataktivisters hot om aktioner mot svensk infrastruktur	36	
Anf. 49	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	36	
Anf. 50	PONTUS ANDERSSON GARPVALL (SD)	37	
Anf. 51	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	37	
Anf. 52	PONTUS ANDERSSON GARPVALL (SD)	38	
Anf. 53	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	39	
Anf. 54	PONTUS ANDERSSON GARPVALL (SD)	39	
Anf. 55	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	40	
§ 13	Svar på interpellation 2024/25:560 om polisstationen i Hallstavik och den lokala polisnärvaron	40	
Anf. 56	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	40	
Anf. 57	MATHIAS TEGNÉR (S)	41	
Anf. 58	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	41	
Anf. 59	MATHIAS TEGNÉR (S)	42	
Anf. 60	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	43	
Anf. 61	MATHIAS TEGNÉR (S)	44	
Anf. 62	Justitieminister GUNNAR STRÖMMER (M)	44	
§ 14	Bordläggning	45	
§ 15	Anmälan om interpellationer	45	
§ 16	Anmälan om frågor för skriftliga svar	46	

